POSTOJNSKI

PREPIH

JANUAR 2018 81 LETNIK 12

OBČINA POSTOJNA

Nove pridobitve Baletnega društva Postojna smo se razveselili vsi, ki spremljamo kulturno dogajanje na Postojnskem. Lahko si le predstavljamo, kako so se baletne dvorane razveselili v društvu! Po dobrem desetletju delovanja imajo baletnice in baletniki ter vsi, ki jih vodijo po naporni, a prelepi baletni poti, končno ustrezne pogoje za delo. Nastop Žane Vidmar, trenutno najuspešnejše postojnske balerine, ki je svojo pot začela v domačem društvu in jo nadaljuje na ljubljanskem konservatoriju, je bil najlepše sporočilo, da srčnost in predanost vendarle lahko premagata mnoge ovire.

Popotovanja

Vsi smo popotniki. Potniki skozi življenje. Če pogledamo samo nekaj tednov nazaj, smo prvo pot opravili skozi novo leto. Resda so to samo nepomembne številke, vendar te puščajo sledi tudi v nas samih. In tako potujemo skozi življenje. Če imamo srečo, nam je pot postlana z veliko utrinki. Kakšnimi malo temnejšimi in kakšnimi, ki nam razsvetlijo dan. Sprehajamo se skozi izzive vsakdana in jih bolj ali manj uspešno rešujemo. Kot govori star rek, lepi spomini prekrivajo slabe. Tako vemo, da bo jutri zagotovo bolje. Tudi zaradi moči spomina.

Enkrat smo na poti življenja otroci, enkrat mladostniki, enkrat mladi in enkrat tudi starejši. Naša naloga je, da je ta pot utrjena, stabilna in konec koncev tudi lepa. Ne glede na to, koliko smo že prehodili, vedno moramo upoštevati tudi naše sopotnike. Zaradi svoje vloge, zaradi tkanja izkušenj in zaradi boljšega počutja.

Sopotnik je pa tudi storitev, ki jo bomo predvidoma uvedli 1. marca, in bo omogočala starejšim, da bodo naročili brezplačen prevoz po kakršnihkoli opravkih. Mogoče se komu zdi to malenkostno, vendar sem prepričan, da bomo na ta način marsikomu olajšali vsakodnevne ovire in omogočili večjo vključenost. Srečevanje z drugimi, menjava izkušenj, mnenj in pogovor dobro denejo vsem. Ni namreč prav, da smo sami. Obkroženi z ljudmi se počutimo bolje.

Tudi zdaj je pred vami zapis dogajanja v zadnjem mesecu. Družili smo se, snovali prihodnost in pregledovali preteklost. Ta je bila bogata in prav v smislu tega Postojnskega prepiha - večgeneracijska. Praznovali smo prvo leto Točk moči, ki so namenjene ravno temu, da večajo socialno vključenost in povezujejo generacije ... Podpisali smo tudi pogodbo za pripravo dokumentacije za prizidek Osnovni šoli Antona Globočnika in tako generacijsko zaokrožili v novo obdobje.

Seveda je bilo tudi ostalega dogajanja ogromno. Je pa res, da nam bolj seže do srca tisto, ki je povezano z ljudmi. In prav je tako. Ni dobro biti sam.

Naj vam bodo poti postlane s prijetnimi sopotniki in obsijane s soncem.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

Na naslovnici: balerina Žana Vidmar; fotografija: Valter Leban.

POSTOJNSKI PREPIH

Postojnski prepih je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, januar 2018, leto izdaje 12, številka 81 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepih, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; **postojnski.prepih@postojna.si**. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepih (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna zasnova: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Leta prinesla so ...

Daleč, daleč je za naju pomlad ... leta prinesla so jesen ... prepeva Adi Smolar. Gotovo ena njegovih najlepših, močno sporočilnih pesmi, ki se mehkobno poetično dotakne srca, a hkrati tudi grenko trpke resničnosti minevanja življenja. Zaobjema pravzaprav vse tisto, kar prinašata staranje in starost - zgodbo življenja, ljubezen in toplino, modrost in spomine, trenutke in leta skupne sreče, upanje in negotovost, bojazen pred izgubo, strah pred samoto in osamljenostjo, pozabljenostjo ... V Temi meseca smo se tokrat podali v »jesen življenja«, da bi jo v našem neposrednem okolju nekoliko pobliže osvetlili iz različnih zornih kotov.

Starost in staranje imata veliko obrazov in samo en skupni imenovalec. Imenuje se neizbežnost upadanja psihofizičnih moči in sposobnosti v toku sprememb in propadanja, ki se mu ne moremo izogniti. Navkljub mnogim napotkom o zdravem načinu življenja (za kar nam vse bolj primanjkuje časa in še česa!) ter pogosto (pre)dragim recepturam, kako ostati mladosten in poln vitalne energije, tega ne moremo preprečiti. No, naravo se sicer da tu in tam prelisičiti v svojo korist. In prav je tako! Za dobro počutje in izgled seveda, predvsem s pametno glavo!

Danes pomeni biti star v določenem okolju nekaj drugega kot nekoč ali še ne tako dolgo nazaj. Starostna doba se podaljšuje in z njo delovna doba. Živimo vedno dlje in se podajamo v visoko starost proti devetdesetim in celo stotim letom. Sodobni alkimisti in delodajalci so polno aktivni. Prve zanima, kako bi starost nadomestili z večno mladostnostjo, da bi prodali čim več zdravil in eliksirjev zdravega življenja ter s tem zagotovili celostno mladostno podobo. Drugih pa starost ne zanima kaj dosti, kajti na delovnem mestu potrebujejo predvsem zdravega, učinkovitega in uspešnega, dobičkonosnega človeka, ne glede na to, koliko je star in četudi mora delati do svojega 65. leta, morda kmalu še dlje. Nerazumno je tudi, da bi morali starejši ljudje do konca konkurirati mladim. Eni in drugi torej vzajemno ustvarjajo in potrebujejo »fit« človeka! Vse bi bilo lažje in boljše, če bi lahko delali in delovali v manj stresnem okolju, brez pritiskov, preobilja dela in neizprosnega tempa, ki poganja ta naš ponoreli svet.

Zdravje je največje bogastvo, v jeseni življenja še toliko bolj. Zdravje pa ni le odsotnost bolezni, ampak kakovostno stanje in odsev vseh ravni našega obstoja. Zdravje žal že dolgo – vselej ko potrebujemo zdravila, zdravstvene usluge, skrb in nego – ni poceni. Še kako ranljiva skupina so ravno starostniki. Danes so nekatere, skrb vzbujajoče bolezni, v porastu. V Evropi živi 30 % na svetu registriranih bolnikov z demenco! Tudi napovedi za prihodnost niso obetavne. S 25 milijonov iz leta 2000 bo to število naraslo na 63 milijonov do leta 2050. To so bolniki s popolno demenco. Do 85. leta starosti bo dementen že vsak drugi prebivalec. O tem se veliko piše in govori v raznih medijih, tudi na strokovni ravni. Glede na količino zdravil, ki jih zaužijemo po nepotrebnem, in glede na kakovost in količino zaužite hrane so porast Alzheimerjeve bolezni in prav tako vse vrste degenerativnih kroničnih bolezni (kot so vse vrste revmatizma, diabetes, rakasta in srčno-žilna obolenja) neizogibni. Še posebno se povečuje število obolelih za sladkorno boleznijo tipa 2, kar je povezano predvsem s staranjem prebivalstva in z nezdravim življenjskim slogom. Ko človek z leti opeša in ne zmore več poskrbeti sam zase, potem se pojavijo težave in začnejo odvijati mnoge, tudi grenke zgodbe. V njih starostniki postajajo vse pogosteje breme za družino, sorodnike kot tudi za družbeno-ekonomski sistem. Nekateri ostanejo prevečkrat pozabljeni od svojih otrok, svojcev in sveta, naj bo to v domu starejših, v mestu ali na podeželju. Boleče in vse manj sočutno je do bolnih starih ljudi, ki bi si zaslužili vse najboljše, in ne tistega, kar je resničnost večplastne problematike današnje dobe – tudi v naši državi, ki sicer poudarja, da je skrbna in socialna, kolikor zmore ...

Ob koncu še pronicljiva misel avstrijskega pisatelja Arna Geigerja, zapisana v knjigi Stari kralj v izgnanstvu: »*Ker moj oče (z Alzheimerjevo boleznijo) ne more več prečkati mostu v moj svet, se moram jaz podajati k njemu. In tam čez, v mejah njegovega duševnega stanja, onstran naše družbe, temelječe na stvarnosti in smotrnosti, je še vedno spoštovanja vreden človek, in čeprav po splošnih merilih ni vedno razumen, je kljub temu na svoj način briljanten*«... Misel, ki na čuteč način zaobjema življenjsko bistvo in pove vse.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Kdaj varovani oddelki?

Vsakoletno druženje oskrbovancev, sorodnikov in zaposlenih v Domu upokojencev je za vse udeležence vedno znova prijetno.

Slovenija se sooča, kot večina drugih evropskih držav, z intenzivnim staranjem prebivalstva. Število delovno sposobnih se zmanjšuje, povečuje pa se število starejših od 65 let. Vzporedno naraščajo potrebe po zdravstveni oskrbi, negi, tuji pomoči in institucionalnem varstvu. Čeprav si večina med nami želi mirnega, samostojnega staranja v domačem okolju, napovedi žal niso optimistične. S starostjo namreč narašča tudi verjetnost, da bomo zboleli za demenco ali katero drugo boleznijo, zaradi katere bomo popolnoma odvisni od tuje pomoči. V Sloveniji je dementnih že več kot 32 tisoč oseb, do leta 2040 naj bi se število obolelih pri nas in drugje v svetu podvojilo. V prihodnosti bo zato treba načrtovati večje število domov za starejše, oskrbovanih in varovanih stanovanj. V postojnskem Domu upokojencev (DU), ki ima najdaljšo zgodovino v regiji, slednjih žal še vedno ni na razpolago.

Tudi sicer je postala 40 let stara ustanova zaradi vztrajnega staranja prebivalstva že zdavnaj premajhna, ugotavlja **direktorica Alenka Curk**. Po njenih besedah bi lahko v tem trenutku sprejeli dodatnih 70 oseb, pa nimajo prostora. Poleg tega je zgradba v celoti nujno potrebna prenove, saj je neprilagojena današnjim zahtevam in potrebam. Že leta pa pogrešajo v domu, v katerem trenutno skrbijo za 160 stanovalcev, oddelek za dementne in druge osebe, ki potrebujejo 24-urno oskrbo.

Kdaj varovani oddelek?

Povpraševanja za namestitev bolnikov z demenco je tudi pri nas vse več, zato direktorica že nekaj let vse sile usmerja v pridobitev sredstev za izgradnjo varovanega oddelka. Občina ni obvezana pomagati finančno, saj je lastnica Doma za upokojence država. Svetniki Občine Postojna so prisluhnili potrebam Doma in na zadnji lanski seji potrdili Pravilnik o postopku za dodelitev sredstev za sofinanciranje prenove in izgradnje varovanih oddelkov v Domu upokojencev Postojna, a le pod pogojem, da bo enak znesek prispevalo tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

»Občina se zaveda problema in bo sofinancirala izgradnjo; na odgovor ministrstva, ki je naš lastnik in bi moral bdeti nad investicijami javnih zavodov, pa čakamo že več kot pol leta,« je razočarana Curkova, ki situacijo opisuje kot nezavidljivo. »Na eni strani imamo zagotovljen denar, na drugi pa ne in gradnja se ne more začeti.« Na ministrstvu se niso odzvali niti na naše novinarsko vprašanje, zakaj Dom ne dobi odgovora in kdaj ga lahko pričakuje.

Celotna investicija ureditve dveh oddelkov za 24 oseb je vredna 800 tisoč evrov – polovico bi pokrili iz lastnih sredstev, drugo polovico bi si razdelila Občina in ministrstvo. »Varovana oddelka bi uredili v podpritličju, saj je lokacija na enem nivoju in z izhodom na prosto idealna,« načrtuje Curkova. V podpritličju bi imeli na voljo s preureditvijo atrija, kjer bi bili tudi kuhinji z odprtim prostorom za druženje, 850 kvadratnih metrov. »Bivalna prostora s kuhinjo bosta zelo domačna, saj se bodo varovanci lahko družili in pogovarjali z osebjem, sodelovali pri pripravi obrokov,« pojasnjuje direktorica in dodaja, da bodo morali ob ureditvi varovanih oddelkov zaposliti dodatno osebje. Delo s temi ljudmi je namreč izjemno zahtevno in bolniki se na osebje zelo navežejo. Nekaj zaposlenih, ki bodo sodelovali pri dnevnih aktivnostih dementnih oseb v varovanih oddelkih, se že usposablja v okviru Ljudske univerze pri Zavodu Znanje, medtem ko bo nega povsem v domeni strokovnega osebja – bolničarjev, ki jih po besedah direktorice Alenke Curk primanjkuje.

Med starostniki narašča število obolelih za demenco pa tudi drugimi boleznimi, pri katerih pacienti nujno potrebujejo pomoč.

Kljub ne ravno idealnim pogojem v DU Postojna vseeno sprejemajo tudi dementne bolnike. Trenutno imajo 9 varovancev z hujšo obliko demence, od preostalih 160 stanovalcev pa jih okoli 60 odstotkov že trpi za začetno obliko te bolezni. »Pri sprejemu vedno upoštevamo mnenje psihiatra, saj dementni bolniki predstavljajo veliko odgovornost. V dom sprejmemo le tiste varovance, ki po mnenju psihiatra ne potrebujejo 24-urnega varstva zaradi hujše stopnje demence,« pojasnjuje direktorica.

Oskrbovalnina za osebe, ki ne morejo skrbeti zase, je tudi zato v najvišjem rangu. Mesečni strošek bivanja v domu znaša od 880 do 960 evrov.

Institucionalno varstvo tudi v zavodu Talita kum

V zasebnem zavodu Talita kum, ki ima koncesijo za opravljanje institucionalnega varstva starejših, imajo 42 ležišč. **Socialna delavka v zavodu Izidora Koštomaj** pravi, da potrebujeta zahtevnejšo oskrbo kar dve tretjini njihovih stanovalcev. Takšnih je zadnja leta vse več. Cena najzahtevnejše oskrbe presega 1000 evrov na mesec, to pa si lahko privošči le redkokateri upokojenec. Vse pogostejša demenca in zahtevnejša oskrba zahtevata tudi določene veščine pri medicinskih delavcih. Izidora Koštomaj na to odgovarja, da se zaposleni redno udeležujejo raznih tečajev, s katerimi nadgrajujejo svoje znanje.

Plačilo oskrbnine

Socialno varstvene storitve, tudi bivanje v domu, plača vsak uporabnik sam. Že osnovni statistični podatki pa nakazujejo, da marsikdo s svojo pokojnino ne more pokriti teh stroškov. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je lani novembra prejemalo pokojnino krepko preko pol milijona Slovencev. Ob tem je znašala povprečna starostna pokojnina 620,19 evrov, invalidska je bila nižja od 500 evrov. V razmerju med 500 in 1000 evri pokojnine je več kot polovica upokojencev, od tega jih največ prejema od 500 do 600 evrov na mesec, kar je pod pragom revščine. Če uporabnik

nima dovolj sredstev, lahko zaprosi za oprostitev na Centru za socialno delo (CSD). »Pri nas nato ugotavljamo, ali ima oseba zavezance oziroma otroke in koliko lahko pomagajo pri plačilu storitve. Če sredstev še vedno ni dovolj, preverimo njegovo lastnino oz. nepremično premoženje in ga nato zastavimo v korist plačnika, to je matične občine, ki pokrije manjkajoči del sredstev,« je pojasnila **strokovna delavka CSD Postojna Karmen Zavec**. Lani je postojnska Občina za subvencijo oskrbnin v domovih za starejše in drugih zavodih namenila 365 tisoč evrov.

Pomoč socialnih oskrbovalcev

Za tiste, ki potrebujejo celodnevno varstvo in nego ter še vedno živijo v domačem okolju, sicer skrbijo svojci. Podatka o številu teh oseb v postojnski občini ni mogoče pridobiti. »S storitvami Pomoči družini na domu se svojce oziroma negovalce lahko delno razbremeni, vendar je te pomoči zelo malo,« ugotavljajo na CSD. Upravičenci lahko dobijo največ 20 ur pomoči tedensko, a je še to, po besedah Zavčeve, v praksi skoraj neizvedljivo. Če zaradi posebnih potreb opravljata storitev dva izvajalca neposredne socialne oskrbe, se lahko število ur mesečno poveča za največ eno tretjino.

Skupina oskrbovancev doma je z delovno terapevtko zapolnila popoldanske urice s petjem.

Socialnovarstvena storitev Pomoč družini na domu je v občini Postojna na voljo od leta 2011. Namenjena je občanom, ki so ob občasni pomoči sicer sposobni živeti sami v znanem okolju in zato za nekaj časa prestavijo odhod v dom. Do te vrste pomoči so upravičeni starejši od 65 let, ki niso sposobni za popolnoma samostojno življenje, pa tudi osebe s statusom invalida in druge invalidne osebe, kronični bolniki, ki potrebujejo občasno pomoč, ter hudo bolni otroci in otroci s težko motnjo v duševnem razvoju.

Tako imenovani socialni oskrbovalci nudijo tem ljudem pomoč pri osnovnih opravilih, oblačenju ali slačenju, umivanju, hranjenju, osnovnih življenjskih potrebah ter vzdrževanju in negi osebnih ortopedskih pripomočkov. Če je treba, pomagajo tudi v gospodinjstvu, nakupijo živila, prinesejo ali pripravijo obrok, pospravijo in počistijo. Oskrbovalci skrbijo tudi za ohranjanje socialnih stikov, nudijo spremstvo pri nujnih obveznostih, obveščajo ustanove o stanju in potrebah upravičenca ter ga pripravijo na institucionalno varstvo. Pomoč na domu je upravičena, če oseba potrebuje najmanj dve opravili iz dveh različnih sklopov.

Koncesionar opravlja socialnovarstveno storitev Pomoč na domu vsak delovni dan med 7. in 15. uro, po potrebi pa tudi druge dni. Občina Postojna je sklenila koncesijsko pogodbo z Zavodom Pristan leta 2013, in sicer za obdobje 10 let, z možnostjo podaljšanja. To storitev sofinancira tudi uporabnik z lastnim prispevkom. Kot pravijo **na Občini Postojna** – Pomoč na domu so lani subvencionirali v višini 173.200 evrov – spremljajo zadovoljstvo uporabnikov storitev in kršitev niso zaznali. Oskrbovalci iz Pristana so lani obiskovali 114 postojnskih občanov.

Martin Kopatin, direktor Zavoda Pristan, pravi, da se na njih pogosto obrnejo potomci, ki za svoje starše potrebujejo določeno oskrbo. Najpogosteje gre za pomoč pri osebni negi ali v gospodinjstvu. Postopek izvedejo s strokovno delavko Zavoda; ta se nato z oskrbovancem in njegovo družino dogovori za način in število obiskov socialne oskrbovalke. Primerov zanemarjanja ni toliko, kolikor je posameznikov, ki zaradi takšnih ali drugačnih razlogov zaprosijo za pomoč.

Vsak uporabnik je upravičen do 20 ur pomoči na teden, vendar največ do 4 ure dnevno. Urna postavka je slabih pet evrov, ob nedeljah in praznikih je nekaj centov višja, a ostaja pod mejo petih evrov. Polni strošek na oskrbovano osebo mesečno lahko naraste tudi na okoli 400 evrov.

Atrij v podpritličju Doma upokojencev Postojna bo imel po ureditvi varovanih oddelkov še bolj prijetno vlogo kot do sedaj.

Pridobitev poklica socialnega oskrbovalca poteka preko nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Oseba, ki želi pridobiti ta naziv, mora biti stara vsaj 23 let, imeti končano osnovno šolo in vsaj pet let delovnih izkušenj na področju dela z ljudmi ali vsaj leto delovnih izkušenj na področju socialne oskrbe starejših, invalidnih in drugih oseb s posebnimi potrebami (v slednje so vštete tudi neformalne izkušnje).

Po podatkih statističnega urada prebiva v postojnski občini 17,7 odstotka starejših od 65 let, slabih pet odstotkov jih je starejših od 80 let.

Družinski pomočnik

Strokovna delavka CSD Postojna Karmen Zavec predstavlja poleg zavodskega varstva in pomoči na domu še tretjo možnost. To je družinski pomočnik. »Družinski pomočnik nudi pomoč v domačem okolju v skladu s potrebami in zato dobi plačilo. K plačilu prispeva uporabnik v skladu s svojimi zmožnostmi, preostanek pa zavezanci in Občina.« Občani lahko zaprosijo tudi za dodatek za pomoč in postrežbo, ki se uveljavlja pri zavodu za pokojninsko zavarovanje. »Na ta način si nekoliko dvignejo redne prihodke, ki jim predstavljajo pomoč pri plačilu oskrbe,« še dodaja Zavčeva.

Pomoč drugih ustanov

Na CSD sicer nudijo strokovno pomoč tudi pri reševanju osebnih stisk starejših občanov, na primer pri urejanju zavodskega varstva osebam, starejšim od 65 let, oz. osebam, ki so zaradi invalidnosti ali bolezni nesposobni bivanja v svojem domačem okolju. »Starostnika in svojce pripravimo na odhod v institucionalno obliko varstva, pomagamo pa tudi pri urejanju sprejema v zavod,« je pojasnila strokovna delavka Karmen Zavec.

Svetovalci CSD nudijo tudi pomoč pri uveljavljanju določenih pravic za izboljšanje materialnega stanja starejših ljudi, urejanju medsebojnih odnosov v družinah, kjer živi starejša oseba, in pomoč pri reševanju težav v primerih nasilja v domačem okolju. Pred letom 2013 je center izvajal za postojnske občane tudi socialnovarstveno storitev Pomoč na domu. Nato jo je prevzel Zavod Pristan iz Vipave.

Patronažno varstvo Zdravstvenega doma Postojna poleg obravnav nosečnice, otročnice, novorojenčka in dojenčka na domu vključuje zdravstveno-socialno obravnavo posameznika in družine. Obiske, ki obsegajo svetovanje, pogovor, navodila in skrb za zdravje, lahko opravi patronažna sestra brez naročila zdravnika. Ta pa mora nujno odobriti zdravstveno nego bolnika na domu, kadar je potrebna. Kot je pojasnila **direktorica ZD Irena Vatovec**, patronaža na terenu pri starejših občanih predvsem ugotavlja potrebe. »Pri tem sodelujejo z izbranim zdravnikom in CSD. Če oseba potrebuje 24-urno pomoč, te mi ne moremo zagotavljati.«

Program »Starejši za starejše«

Občina Postojna podpira tudi program »Starejši za starejše«, ki ga pod okriljem Zveze društev upokojencev Slovenije izvaja **Društvo upokojencev Postojna**. Program, ki ga izvajajo prostovoljci društva, predstavlja pomemben prispevek starejših k izboljšanju kakovosti življenja vrstnikov. »Namen programa je namreč zmanjšanje socialne izključenosti starejših z vzpostavitvijo neposrednega stika z vsakim starejšim, ki na sodelovanje pristane,« so zapisali na Občini.

Besedilo: Mateja Jordan in Jaka Zalar; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Če vas skrbijo ošpice, preverite cepilno knjižico in upoštevajte navodila

Na Inštitutu za javnozdravstveno virologijo Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano so sredi februarja potrdili prvi primer ošpic pri otroku v Sloveniji. Po neuradnih podatkih gre za deklico iz Knežaka, cepljeno proti ošpicam enkrat. Obravnavali so jo v Zdravstvenem domu Postojna. Direktorica Irena Vatovec tega ni potrdila, saj informacij o posameznem primeru ne sme dati. Zagotovila pa je, da zaradi ošpic ni razloga za zaskrbljenost, a je vseeno dobro upoštevati navodila strokovnjakov.

Letos je naraslo zanimanje za cepljenje proti gripi.

Ljudje so kljub temu nemirni, precej občanov je v preteklih dneh v ambulantah namreč iskalo informacije o svojem cepilnem statusu. Obvezno cepljenje proti ošpicam smo v Sloveniji uvedli leta 1968. Dotlej so bile pri nas najpogostejša nalezljiva bolezen.

Vatovčeva svetuje, da občani preverijo podatke v svoji cepilni knjižici ali stari zdravstveni izkaznici. Če posumijo na ošpice, naj se obrnejo na svojega osebnega zdravnika. »Ker so ošpice nalezljiva bolezen, je pomembno, da jih prepoznate,« opozarjajo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ). Še posebej naj bodo pozorni tisti, ki so bili morda v stiku z obolelo osebo, in vsi, ki se vračajo iz tujine, še posebej z območij izbruha ošpic. Svetujejo jim, da ob pojavu bolezenskih znakov, kot so vročina, vnetje očesnih veznic, nahod, kašelj in značilen rdečkast izpuščaj, ostanejo doma in takoj po telefonu obvestijo svojega zdravnika. Pomembno je, da ne hodijo v čakalnico in ne širijo bolezni.

Irena Vatovec pa je potrdila, da je tudi pri nas na pohodu že pričakovana gripa. »V ambulantah opažamo povečano število viroznih pacientov, večkrat posumimo tudi na gripo. Pri nekaj osebah, ki smo jih napotili v bolnišnico, so te sume tudi potrdili.« Zdravnica je povedala še, da je letos naraslo zanimanje za **cepljenje proti gripi**. »Cepili smo 36 odstotkov več ljudi kot v lanskem letu, še vedno pa ne dosegamo spodnje meje, vsaj 20 odstotkov precepljene populacije,« je dodala. **Cepiva je bilo dovolj za vse, ki so se želeli cepiti, sicer pa naj bi že v začetku februarja prejeli novo pošiljko.**

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Thinkstock

Tik pred slovesnim trenutkom – doprsje so skupaj odkrili ravnateljica Sabina Ileršič, avtor Matjaž Rebec in župan Igor Marentič.

Odkritje bronastega doprsja Antonu Globočniku

Postojna se je sto petdeset let potem, ko je tu nastopil službo okrajnega glavarja, z bronastim doprsjem poklonila Antonu Globočniku pl. Sorodolskemu (1825–1912). Politik, pravnik, publicist in narodni buditelj se je rodil v Železnikih, kar dvaindvajset let svojega razmeroma dolgega življenja pa preživel v Postojni in si jo izbral tudi za mesto svojega zadnjega počitka. Doprsje – delo sicer v Ljubljani živečega in delujočega rojaka, akademskega kiparja Matjaža Rebca – so slovesno odkrili v četrtek, 21. decembra lani.

Uvodni del slovesnosti je potekal v športni dvorani Osnovne šole Antona Globočnika, v nadaljevanju pa se je dogajanje preselilo pred šolo, kjer je sledilo odkritje doprsja. Predpraznični četrtek je bil za učence in zaposlene na šoli dejansko že pravi praznik, je v nagovoru poudarila **ravnateljica šole Sabina Ileršič**. Povedala je, da so »pripadnost šoli, ki nosi ime tega velikega moža iz druge polovice 19. stoletja, želeli obeležiti tudi s postavitvijo doprsnega kipa.« Pobuda, ki jo je šola februarja 2017 naslovila na občinski svet in župana Igorja Marentiča, je bila sprejeta aprila, septembra pa so stekle aktivnosti obeh institucij za njeno uresničitev. »Veseli in ponosni smo bili, da je Občina Postojna izdelavo doprsnega kipa zaupala domačinu, tudi nekdanjemu učencu te šole, **akademskemu kiparju Matjažu Rebcu**,« je še povedala Ileršičeva. Matjaž Rebec je s ponosom sprejel odgovorno nalogo izdelave doprsja – naj poudarimo, da poznamo doslej le dva ohranjena Globočnikova portreta – in ob njegovem odkritju izrazil upanje, da bo kip »mogoče v navdih še kakšnemu potencialnemu mlademu talentu bodočih generacij.«

V okviru priprav na praznovanje so na šoli ob sodelovanju učiteljev razpisali šolski likovni in literarni natečaj in k sodelovanju povabili učence. Njihovi izdelki so predstavljeni **v priložnostnem zborniku *Naš Globočnik*** (izdala ga je šola), na ogled pa so bili tudi na **razstavi v preddverju šolske knjižnice**. Ob ravnateljici je zares številne goste v športni dvorani nagovoril še **župan Igor Marentič**. Tudi on ni mogel mimo tega, da ne bi poudaril Globočnikovega pomena in zaslug, ki jih ima za Postojno.

Za zanimiv kulturni program so na prireditvi skupaj z mentoricami Biljano Guša, Nevenko Trenta in Barbaro Dolgan poskrbeli učenci. Domiselno so prepletli pretekle dogodke, povezane z Globočnikovim delovanjem na Postojnskem, in današnji šolski utrip. Rdečo nit prireditve – domoljubje – pa so učenci izrazili s pesmijo in z besedo.

Poklon Antonu Globočniku pl. Sorodolskemu.

Anton Globočnik je v Postojni skupaj s funkcijo okrajnega glavarja prevzel tudi mesto predsednika Jamske komisije, prvega upravnega organa Postojnske jame. Ob urejanju jamskega arhiva se je posvetil tudi pravnemu položaju jame, zbiral literaturo o njej in se z vsem žarom posvetil njenemu urejanju (v njegovi dobi je bil na primer urejen nov vhod v jamo, od leta 1872 so obiskovalci v njej lahko uporabljali edinstveno ročno podzemno železnico, v osemdesetih letih so v jami ob nemških in italijanskih namestili tudi slovenske napise in jo leta 1884 električno razsvetlili ter se temeljiteje posvetili njeni promociji). Kot okrajni glavar je imel Globočnik ob opravljanju sicer številnih nalog predvsem zasluge za razvoj in napredek šolstva v naših krajih.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Vadišče Poček je že vrsto let žgoča tema na postojnskem in pivškem področju.

Poček – se bo sploh kaj spremenilo?

Ustavno sodišče je potrebovalo tri leta in pol za razveljavitev uredbe o državnem prostorskem načrtu za osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna. Po mnenju sodnikov ta namreč ni bila sprejeta zakonito, saj je vlada tako rekoč ignorirala negativno mnenje Agencije republike Slovenije za okolje (ARSO). Zdaj ima leto dni časa, da pridobi njeno pozitivno mnenje in tako dokaže, da vojaške aktivnosti ne vplivajo na kakovost voda na območju. Pobudnica ustavne presoje, nekdanja podžupanja Margareta Srebotnjak Borsellino, označuje odločitev kot »veliko zmago za Postojno«, župan Igor Marentič pa meni, da se veliko ne bo spremenilo, čeprav je hkrati prepričan, da vlada od ARS-a pozitivnega mnenja ne more pričakovati.

Občinski svet Občine Postojna je leta 2014 na ustavnem sodišču izpodbijal zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, zakon o vodah in uredbo o državnem prostorskem načrtu za osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna. Ustavno sodišče je odločilo, da obe zakonski besedili, ki jih je izpodbijala Občina, nista v neskladju z ustavo, razveljavilo pa je uredbo o vadišču Poček. Vlada ima zdaj eno leto časa, da postopek priprave državnega prostorskega načrta izpelje zakonito.

Po mnenju ustavnih sodnikov vlada uredbe o Počku ni sprejela v skladu z zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, saj ta določa, da mora vlada na predlog državnega prostorskega načrta pridobiti mnenje državnih nosilcev urejanja prostora in nanj argumentirano odgovoriti. Tega pa vlada v primeru sporne uredbe ni storila. Agencija RS za okolje je namreč v postopku sprejemanja uredbe izdala dve negativni mnenji. Kljub dogovarjanjem z ministrstvom za infrastrukturo in prostor do dopolnitev strokovnih podlag ni prišlo, vlada pa je gradivo za državni prostorski načrt vseeno štela za usklajeno. Kot ugotavlja ustavno sodišče, je zato uredba v neskladju z zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, posledično pa tudi s 153. členom ustave.

Na Občini Postojna so z odločitvijo ustavnih sodnikov zadovoljni, vendar po besedah **župana Igorja Marentiča** ta samo prestavlja izvrševanje uredbe za eno leto. »Kaj pa se bo zgodilo, je nemogoče napovedati, ker bi bila to špekulacija. Treba bo počakati na vsa okoljska mnenja in analize, se mi pa zdi, da bo zmanjkalo časa, saj so ti postopki dolgotrajni,« je skeptičen Marentič. Po njegovem mnenju mora biti javnost o vsem ažurno seznanjena. »Le tako se bomo lahko izognili nesporazumom in zaupanju v izvajanje monitoringa, vplivom na okolje ali drugim zahtevanim analizam.«

Margareta Srebotnjak Borsellino, ki je bila leta 2014 **glavna pobudnica za oceno ustavnosti DPN za Poček,** je prepričana, da bi moral sedanji župan takoj poklicati odgovorne na ministrstvu in zahtevati takojšnjo prekinitev vseh vaj na Počku, dokler se zadeve ne uredijo. Meni namreč, da je to nujno zaradi dokazanih negativnih vplivov na okolje. »To je velik dan za Postojnčane, za vse, ki smo verjeli, da je Poček ekološka bomba, in opozarjali, da je država uredbo po žledolomu sprejela hitro, kljub opozarjanju na napake v postopkih,« je še dodala nekdanja postojnska podžupanja.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Letošnja največja investicija družbe Postojnska jama bo namenjena prenovi jamskih vlakcev.

Najboljše leto v 200-letni zgodovini Jame

Leto 2017 je pri Postojnski jami ponovno preseglo tudi najbolj optimistična pričakovanja. Samo v jami so našteli skoraj 780 tisoč obiskovalcev, vseh skupaj je bilo nekaj več kot 1, 2 milijona, kar je 13 odstotkov več kot v letu prej. Leto so zaključili s 25 milijoni evrov prihodkov in 6 milijoni in pol dobička. Tudi praznični obisk jame in ostalih znamenitosti v parku Postojnske jame je presegel predlanskega za 15 odstotkov, žive jaslice pa si je v šestih dneh ogledalo blizu 17 tisoč gostov. Za koncesijske investicije so lani namenili 960 tisoč, za ostale pa 1,75 milijona evrov. Tudi jubilejno leto 2018 začenjajo pri Jami s smelimi načrti – največja investicija, 2 milijona evrov, bo namenjena prenovi jamskih vlakcev, obeta pa se tudi celoletno slavje, saj mineva 200 let od odkritja najlepših notranjih delov naše kraške lepotice.

Del koncesijskega denarja so že lani vložili v železniško infrastrukturo, uredili so tudi elektroinštalacije, pohodne poti in ograje ter komunalno infrastrukturo, del sredstev so namenili tudi za monitoring rabe jame. Letos bodo v celoti prenovili vozni park. Kot je povedal **predsednik uprave družbe Marjan Batagelj**, bodo s tem zmanjšali hrup, povečali varnost potnikov in udobje voznikov, odpravili posipanje proge s peskom, nove vlakovne kompozicije pa bodo tudi bolj prijazne do gibalno oviranih obiskovalcev. Po Batageljevih besedah obiskovalci sprememb ne bodo opazili na prvi pogled, saj nameravajo nostalgično zunanjo podobo vlakcev ohraniti.

Kot najpomembnejšo lansko naložbo družbe Postojnska jama izpostavlja Batagelj uspešen prevzem idrijskega Certa Holdinga. »To nam odpira nova obzorja v turističnem smislu, saj bomo nizko zimsko sezono pri Jami lahko kombinirali z visoko smučarsko sezono na Cerkljanskem,« je zadovoljen Batagelj. V tem vidi tudi prednosti pri kadrovanju. »S to kombinacijo bomo lahko ljudi zaposlovali skozi celo leto, in ne samo v sezoni.« Sicer pa se je lani, kot še izpostavlja prvi mož Postojnske jame, število zaposlenih v družbi povečalo za desetino.

Že tradicionalno so med obiskovalci tudi v letu 2017 prednjačili Italijani. »Ti so med vsemi predstavljali kar 15-odstoten delež, na drugo mesto so se uvrstili Nemci z osmimi, sledili so Slovenci s sedmimi odstotki in pol,« je povedal Batagelj. Podobne rezultate pričakuje tudi letos – rast obiska naj bi bila po napovedih štiri- do petodstotna. Več kot 50.000 ali skoraj sedem odstotkov je bilo v Postojnski jami še obiskovalcev iz Južne Koreje, med tistimi z več kot 20.000 obiskovalci pa so še gostje iz Poljske, Velike Britanije, Madžarske, Španije, Izraela, ZDA, Japonske, Tajvana in Kitajske s Hongkongom. Lani je naraslo tudi zanimanje za vsebinsko prenovljeni vivarij Proteus, razstavni paviljon Expo in Predjamski grad. Slednjega si je ogledalo (rekordno) skoraj 240.000 gostov.

V 200-letni turistični zgodovini se je skozi rove Postojnske jame sprehodilo že več kot 38 milijonov obiskovalcev iz več kot 150 različnih držav sveta. Ob pomembni visoki obletnici pripravljajo **niz prireditev pod nazivom Poklon Postojnski jami**. »Prehranila je številne družine, zato je prav, da se ji vsi poklonimo,« poudarja Batagelj in upa, da se bo v skorajšnje praznovanje aktivno vključila tudi država. »To je največji spomenik narave, ki ga imamo v Sloveniji, in tako se moramo tudi obnašati.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Iztok Medja – vir: Postojnska jama, d. d.

Več kot 60 decembrskih dogodkov

V preteklem veselem decembru se je zvrstilo več kot 60 dogodkov, združenih pod naslovom Decembrček. Skoraj vsak dan v mesecu je bilo nekaj za vsako zanimanje in starostno skupino, od športa in kulture do prireditev in delavnic za otroke.

Tudi v tej zimski sezoni mnoge razveseljuje **drsališče na Titovem trgu**, pravi praznični čar pa je nastopil **s prihodom Miklavža**, saj so ob tem prižgali **praznično okrasitev v mestu** (utrinke smo ujeli v decembrski številki Postojnskega prepiha). Kulturni dom Postojna je v decembru ponudil kar nekaj koncertov in predstav, vendar "ob **prihodu dedka Mraza** je resnično pokal po šivih", je povedal **Miran Žitko z Občine Postojna**. Našteli so rekordno število otrok, a zagotavlja, da je kljub temu prav vsak v roke prejel darilo. V dar so prejeli tudi predstavo – na odru sta jih poleg dedka Mraza zabavala še Pika Nogavička in klovn Jaka.

Kulturni dom Postojna je bil poln do zadnjega kotička, ko je otroke obiskal dedek Mraz.

Županov božično-novoletni sprejem že tradicionalno ponuja priložnost za oceno iztekajočega se leta in družabno srečanje občinskega vodstva s predstavniki političnega, kulturnega in gospodarskega življenja ter z ostalimi občani. **Postojnski župan Igor Marentič** je 19. decembra v Kulturnem domu podaril obiskovalcem zmagovalno predstavo lanskega Linhartovega srečanja Feniks v izvedbi Društva Mali petelin, po njej pa ob prigrizku poklepetal z gosti.

Župan Igor Marentič je tudi letos povabil občane na novoletno druženje ob dobri gledališki predstavi.

V nagovoru je Marentič strnil dogajanje minulega leta in spomnil na najpomembnejše investicije v svojem županskem mandatu, ki se letos izteka. Zahvalil se je občinskim sodelavcem, vsem občankam in občanom pa voščil vesele praznike in zaželel v novem letu obilo sreče. Praznični priložnosti nekoliko neprimerno izbiro predstave je odtehtala odlična igra gledališčnikov iz Senovega, med katerimi je največji aplavz požel domačin **Martin Valič z Dilc**. Predstava, ki prikazuje nastanek uporniških gibanj in skuša hkrati osvetliti razloge za nastanek kolaboracije z okupatorjem, je na lanskem, že 56. Linhartovem srečanju v Postojni prejela tri matičke.

Tudi v preteklem decembru ni šlo brez vremenskih tegob – enotedenski zamik je ponovno doživel **ulični festival hrane POjej & POpij**, ki je tokrat stavil predvsem, a ne zgolj na najmlajše. Ni manjkalo malih burgerjev niti palačink in vroče čokolade.

Ulični festival POjej & POpij je popestril decembrsko dogajanje na Titovem trgu.

Na sveti večer je **Kulturno športno društvo Koče (KŠD)** že sedmič zapored povabilo vaščane in prijatelje k **prižigu luči, blagoslovu in ogledu jaslic ter praznično razpoloženemu druženju**. Jaslice, ki so jih v prejšnjih letih na prostem, *v dulenskem koncu*, postavili Dulenci, so tokrat na predlog Vinka Gajška naredili v »klubu«, v prostorih, ki jih za različne namene uporablja vaška skupnost. Postavila sta jih **Vinko Gajšek** in **Domen Košuta**, blagoslovil pa jih je duhovnik **Jože Jakopič**. Še pred obredom so se s krajšim kulturnim programom predstavili mladi vaški glasbeniki.

Na božični dan je Kulturno športno društvo Koče **v veliki dvorani Kulturnega doma v Slavini** organiziralo tradicionalni prednovoletni ples. Kočanci, ki so med letom pod budnim očesom mentorja in plesnega učitelja **Martina Lenarčiča** pridno vadili družabne plese, so se ob znanih, blago zvenečih melodijah zavrteli, se družili in skupaj nazdravili prihajajočemu letu.

Obiskovalci so si z zanimanjem ogledovali jaslice v Kočah.

Turistično društvo Pudgura je tudi v lanskem decembru **pri kozolcu toplarju v Belskem** pripravilo **osrednjo občinsko prireditev ob dnevu samostojnosti in enotnosti** in jo po tradiciji obogatilo še **z blagoslovom konj**. Volja organizatorjev tradicionalne prireditve je bila pač močnejša od dežja, ki je na štefanovo radodarno namakal naše področje.

Na prireditvi, ki jo je povezovala **Dragana Čolić**, je vse prisotne nagovoril **župan Igor Marentič**. Izpostavil je pomen lastne države in enotnosti naroda, ki sta temeljna podstat pri odgovorih na izzive sedanjosti in prihodnosti. Sodelovanje in enotnost nas navdajata z optimizmom za uspešno in dobro leto 2018. Kulturni program so z ubranim petjem, recitacijo in s spomini na šege, ki so v preteklosti zaznamovale štefanovo, sooblikovali **oktet Bori,** recitator **Andrej Smerdu** in član gledališke skupine Ščuka **Franci Petkovšek**.

Uradnemu delu prireditve je sledil še blagoslov konj. Lastniki konj so se kljub slabemu vremenu odzvali vabilu v precejšnjem številu in poskrbeli,

da je **postojnski dekan Jožef Koren** blagoslovil lepo število konj. Obiskovalci so se po prireditvi pogreli s toplim čajem in kuhanim vinom.

Konji in njihovi lastniki v pričakovanju »žegnanja«.

Za ta čas neobičajno, a še kako prijetno zimsko vreme je na najdaljšo noč v letu zagotovo prepričalo veliko ljudi k **silvestrovanju na prostem**. Večina je prve urice novega leta pričakala **na osrednjem postojnskem trgu**, kjer jih je zabaval **Ansambel Akordi**. Na slavju ni manjkal niti **župan Igor Marentič**. Ob polnoči je nebo razsvetlil **večminutni ognjemet**.

Kot začetek so navedli 22. uro na silvestrski večer, a mnogi so se na Titovem trgu pričeli zbirati že prej. Poleg domačinov je bilo opaziti tudi nekaj tujih turistov, ki so v novoletnem času dopustovali v bližnjih hotelih. Za glasbo in ples so poskrbeli **člani Ansambla Akordi**. »Imeli smo že mnoge glasbenike na silvestrovanju, spodobilo se je, da so tudi Akordi prišli na vrsto«, je povedal **Miran Žitko, višji svetovalec za družbene dejavnosti na postojnski Občini**, in dodal, da je večkrat nagrajeni ansambel poskrbel za širok repertoar skladb, ki so presegale narodnozabavni žanr. Obiskovalce je na bližajoči se praznik opozarjala digitalna ura na odru, ki je odštevala zadnje ure, minute in sekunde iztekajočega se leta. Tik

V zadnjih minutah starega leta se je članom ansambla Akordi pridružil župan Igor Marentič.

Na Titovem trgu je silvestrovalo veliko domačinov in tudi nekaj turistov.

preden je prišla do zloglasne ničle, je zbrane na nabito polnem trgu nagovoril **župan Igor Marentič** in vsem zaželel veliko zdravja in uspehov. Sledilo je skupinsko odštevanje zadnjih sekund, ura je odbila polnoč in po središču Postojne se je razlegel obvezni Silvestrski poljub. Ob novoletnih voščilih in poljubih je na nebu zažarel ognjemet, ki je letos trajal kar več kot sedem minut. Občina je zanj porabila približno 3300 evrov.

Tako svetlo se je končalo staro leto in začelo novo, polno upanja in dobrih želja. Naj velja beseda koledinikov: »Da bi dobro leto imeli in ob letu bi veseli dali vprodaj tolk pšenice, da žvenklale bi petice.«

V prvih minutah novega leta je nebo razsvetlil pisan ognjemet.

Letošnji **14. pohod na Goro (Sveti Lovrenc)** res ni imel »vremenske« sreče. **Turistično društvo Pudgura** oziroma njegova sekcija za pohodništvo, ki jo uspešno vodi **Florijan Poljšak**, ima v svojem programu določen pohod na Goro na prvi dan v novem letu. Toda 1. januar v letu 2018 je bil deževen, »lilo je kot iz škafa«, zato je bil pohod odpovedan. Organizatorji pa niso obupali, organizirali so ga **7. januarja**. Glej ga zlomka! Tudi na ta dan je skoraj nepretrgoma, sicer rahlo rosil dež in tla so bila spolzka in blatna. Pravi pohodniki pa se takih vremenskih neprilik ne ustrašijo.

V dolino so se vrnili zadovoljni in dobre volje, zbrali so se v prostorih Gasilskega doma v Studenem in se okrepčali z dobrotami, ki so jih pripravili pridna dekleta in žene, članice Turističnega društva Pudgura.

Kljub obilici dobre volje in zadovoljstva po končanem pohodu moramo zapisati, da je bilo med vzponom tudi nekaj nejevolje, predvsem zaradi posledic opravljenega dela izvajalcev sečnje od žleda in podlubnikov poškodovanega gozda. Pot na Goro in do cerkve sv. Lovrenca je tako razrita, da je na dobri tretjini poti nastala več metrov široka, dobesedno blatna kopel, ki se še nekaj let ne bo zarasla s travo. Odmik od te poti pa ni mogoč zaradi vejevja in ostankov drevja.

Člani turističnega društva Pudgura in zlasti pohodniška sekcija pa so trdno odločeni, da bodo pohod na Goro še organizirali.

Ena od pohodnih skupin na izhodišču pohoda na Goro.

Besedilo: Gabriela Brovč, Alenka Čuk, Ester Fidel, Mateja Jordan, Jaka Zalar; fotografije: Foto Atelje Postojna, Tina Košuta, Milan Simčič, Florijan Poljšak.

Koče

V zgodbi o izvoru imena vasi Koče se prepletata dve dokaj podobni si pripovedni izročili. Po eni naj bi na Taboru pri Slavini stal grad, ob njem pa živeli svobodni kmetje, ki so imeli svoje hlapce. Ti so se uprli nadvladi, se odselili in zgradili novo vas, zasilna bivališča – koče, po katerih je naselje dobilo ime. Po drugi pripovedi je predel, kjer stoji vas danes, nekoč prelivalo jezero. Redki prebivalci so tedaj živeli v lesenih kočah na vzpetini, danes imenovani Baba (630 m). Ko je voda odtekla, so se družine začele seliti v novozgrajene kamnite hiše v dolini, na manjši vzpetini Koškega polja. Strnjeno naselje so poimenovali po priseljencih, ki so prej živeli v kočah na Babi. Različni pripovedni izročili imata za izvor imena isto besedo – kočo.

Vas, v starem jedru gručasto zasnovana, se na 533 metrih nadmorske višine razprostira med Prestrankom in Slavino, na vzhodu omejena z železniško progo, na zahodni strani s Slavinskim ravnikom. Domačije so razporejene v ravni vrsti na obeh straneh glavne ceste; izoblikovane so štiri ulice, ki imajo stičišče pri vaški lipi ob osrednjem vodnjaku sredi vasi. Kot večina razpotegnjenih vasi se tudi Koče delijo na Gurenski in Dulenski konc. Naselje omejujeta še **potoka Slavinšček in Sušica** (že po imenu sodeč večino letnega obdobja presahne). Vzdolž obeh strani se razprostira rodovitno **Koško polje** z njivami, ki bogato rodijo in so bile v preteklosti pogosto poplavljene. Višje seže pogled proti pobočju **hriba Baba –** ime naj bi dobil po Kočankah, ki so v sušnih obdobjih hodile po vodo k slavinskim studencem. Ko so jih možje opazili, kako se vračajo, so rekli: »Babe grejo.« Tako naj bi hrib dobil ime.

Prva pisna omemba in mlajša zgodovina

Turki so ogrožali naše kraje že v prvi polovici 15. stoletja in prav v tem obdobju lahko iščemo zametke naselja Koče. Prvo omembo vasi zasledimo v urbarju za Postojno iz leta 1498. Po ustnem izročilu naj bi najstarejša hiša v vasi (nadstropna, z obokanima vežo in kuhinjo) nosila vklesano letnico 1567. **Danes je najstarejša ohranjena hiša v vasi Matjaževa (št. 22)**; na dvoriščnem vogalnem kamnu nosi vklesan napis z letnico 1743. Koče so znane po stavbarskih posebnostih. Hiše, grajene ob cesti proti Slavini, so pretežno enonadstropne, zidane druga za drugo, s pročelji obrnjene proti cesti, v znanem pivškem slogu. Domačije ob cesti proti Lokvi in Koški gmajni pa so bile zgrajene tako, da so se držale druga druge. Vhod na »borjačo« je bil zaprt, na dvorišče je peljala pot skozi »kolono«, kar spominja na kraško-mediteranski stil gradnje. Ta predel je najverjetnejše najstarejši del vasi, povezanost hiš med seboj pa lahko nakazuje obrambni način gradnje, značilen za najstarejše naselbine. Večina hiš na tem predelu je bila oskrbovana s talno vodo, kar še podkrepi tezo o prvotno naseljenem območju. **Vas je leta 1840 močno prizadel požar.** Ko so bile strehe hiš še krite s slamo, je bila to ponavljajoča se zgodba. Zadnji večji požar se je zgodil med mašo na belo nedeljo 20. aprila 1879. Kljub prizadevanjem gasilcev so pogoreli trije skednji in hlevi, le žrtev na srečo ni bilo in vsa živina je bila rešena.

Sredi vasi je obnovljen vaški vodnjak, ki ga je rojstni vasi leta 1862 podarila Marija Kalister.

Zanimivo bi bilo ugibati, kakšen bi bil razvoj vasi, če bi železnica pred dobrimi 160 leti ubrala prvotno začrtano smer mimo Slavine (vaščani so se ji odrekli zaradi hrupa, češ da bo motil njihove krave). Zavedati se moramo, da je takratna glavna cestna povezava med Postojno in Reko potekala skozi Koče in Slavino. V obdobju gradnje železnice Dunaj–Trst so na obrobju vasi zgradili priložnostno bolnišnico in pokopališče. Najhuje je bilo v letu 1855, ko je med priložnostnimi delavci vzniknila epidemija smrtonosne kolere. Zbolelo je tudi veliko domačinov; med podatki zasledimo, da je v najhujšem dnevu umrlo deset vaščanov.

K hitrejšem razvoju vasi sta veliko pripomogli **veletrgovski sorodstveni družini Kalister in Gorup**, saj sta mnogim domačinom olajšali pot do zaposlitve, izkazovali pa sta tudi zelo veliko srčnost in dobrodelnost. Žena Janeza Kalistra Marija, rojena Bole, je izvirala iz Žnidarjeve družine iz Koč.

Po prvi polovici 19. stoletja se je število Kočancev, ki so boljše življenje iskali v tujini, močno povečalo. Odhodi posameznikov, pa tudi celih družin v severno Ameriko in predvsem Argentino so bili pogosti. Vaščani so zaslužek iskali tudi z delom v hrvaško-slavonskih in celo romunskih gozdovih. Tja so odhajali, ko se je pri nas začela zima, vračali pa so se okrog velike noči. Najhuje je bilo po prvi svetovni vojni – mnoge kmetije so obubožale, nekdaj močne so ostale brez gospodarjev. Očitno pa so se v izpraznjene hiše naseljevale nove družine, saj večjega upada števila prebivalcev ni bilo. Že na prelomu 18. stoletja je vas štela dobrih dvesto prebivalcev, čez sto let že preko 300. Leta 1931 so Koče štele 336 prebivalcev, leta 1961 samo 278, ob osamosvojitvi pa najmanj, le 199. Od takrat se demografska slika popravlja – ob zadnjem popisu pred 15 leti je v Kočah živelo 235 oseb, po vseh novogradnjah v zadnjem obdobju pa jih je več kot 300.

Podružnična cerkev sv. Marjete

Sveta Marjeta je zavetnica pred viharji in nevihtami, zato ni slučaj, da so jo Kočanci izbrali za svojo zave-

Cerkev sv. Marjete

tnico. V teh predelih namreč večkrat razsajajo nevihte z grmenjem in bliskanjem. Kočanci praznujejo vaški praznik 13. julija. Cerkev stoji na severovzhodnem delu vasi, prav ob cesti, na privzdignjenem obzidanem zemljišču. Na tem mestu je stala cerkev vsaj že leta 1654, saj je imela od tega leta svoj cerkveni urbar. Po izročilu je tam stala prvotno manjša, nižja cerkev, bolj podobna kapelici in z zvonikom na »preslico«. Na mestu nekdanje cerkve so v letih 1862–1863 postavili sedanjo. Na svoje stroške sta jo zgradila zakonca Marija in Janez Kalister. Pri zidavi in opremi so uporabili nekatere dele stare cerkve. V osi fasade, zaključene s trikotnim čelom, stoji rahlo izstopajoč zvonik, katerega zvonica se kot vhodna lopa odpira s kamnitim neoromanskim vhodom. V loku vhoda sta vdelana segmen-

ta (sestavljala sta lok vhoda v staro cerkev) z vklesano letnico 1658. Nad vhodom je vzidana plošča z napisom o donatorici zidave Mariji Kalister in letnico 1862. Vogali zvonika in fasade so okrepljeni s kamnitimi šivanimi robovi. Tako ladja kot prezbiterij sta členjena s pilastri in obokana s češkimi kapami, te pa so omejene z vzdolžnimi in s prečnimi oprogami. Oltarno steno je 1866 poslikal Štefan Šubic in jo iluzionistično dopolnil z naslikanim stebriščem, volutno atiko, baldahinom in draperijo. Poznobaročni oltar sv. Marjete stebrnega tipa je bil izdelan leta 1769 iz rdečega marmorja v delavnici Francesca Rottmana. V niši je slika sv. Marjete, delo Janeza Potočnika iz leta 1822. Ob strani stojita kipa sv. Marije Magdalene in sv. Leopolda. Stranska lesena oltarja v baročnem slogu sta posvečena sv. Luciji in sv. Silvestru. Slike križevega pota so leta 1903 prenesli iz cerkve v Slavini. Pod pevskim korom stojita lesena izrezljana zakristijska omara in spovednica iz konca 18. stoletja. Ob vhodu stoji kropilnik in ima na podstavku vklesano letnico 1663. Pred cerkvijo so postavili vaško kamnito znamenje – pil. To je zamenjalo pred osmimi leti padlo najstarejšo koško lipo.

Najstarejši vaščan, Zvone Slavec, šteje 84 let.

Pravih kmetij ni več

Leta 1901 je začela na vhodu v vas obratovati velika mlekarna, ki so jo leta 1965 zaprli. **Najstarejši vaščan, Zvone Slavec**, ki šteje 84 let, se spominja, da so še pred dobrim desetletjem na vasi dnevno oddali do 500 litrov mleka. Danes kljub svojim letom še edini na vasi dnevno namolze do 50 litrov mleka. Prevoznik ga pobere vsak drugi dan in odpelje v Ljubljansko mlekarno. Poleg njegovih desetih krav je v vasi še okoli 40 glav živine in dober ducat ovac. Samo s kmetijstvom se ne preživlja nihče, nekateri so malo večji vrtičkarji. **Najstarejša vaščanka, Maverjeva Alma**, je letnik 1931, kar potrjuje, da so ženske trdoživejše narave od fantov.

Osebna izkaznica Koč

Število prebivalcev:	**okrog 300**
Število hišnih številk:	**okrog 100**
Krajevna skupnost:	**Prestranek**
Dekanija:	**Postojna**
Župnija:	**Slavina**
Šolski okoliš:	**Prestranek**
Predstavnik vaške skupnosti:	**Robert Dekleva**
Nadmorska višina:	**533**

Lastniki novozgrajenih hiš na Cerkvenem hribu pričakujejo javno razsvetljavo in asfaltirane dovozne ceste.

Središče vasi

V samem središču vasi, ob znameniti **Gržinovi velikolistni lipi**, stoji **kapelica Marije Brezmadežne**, postavljena s praktičnim namenom – zaradi procesije na dan sv. Rešnjega telesa. Posvečena je bila 18. julija 1909. Pred leti so obnovili tudi lepo ohranjen vaški vodnjak, ki ga je vasi leta 1862 podarila Marija Kalister. V tem delu vasi je stalo poleg gostilne in trgovine tudi osrednje balinišče. Tod so se zbirali fantje iz pevskega in tamburaškega društva in prepevali slovenske pesmi.

Zgodba o starem vodovodu

Pomemben razvojni mejnik v vasi je bila izgradnja vodovoda Slavina-Koče-Žeje, ki je potekala med letoma 1904 in 1908. Napeljali so ga od potoka Mrzlek nad Slavino, ob cesti do Koč, kjer se je sredi vasi odcepil v smeri proti trojnemu mostu na poti k Žejam. Vodovod so večkrat obnavljali, saj že od začetka ni deloval pravilno, ker je vas Žeje previsoko. Kot povedo domačini, so ga leta 1930 pri »Zvonotavi« hiši v smeri Žej preprosto odrezali in takrat so v Žejah zopet začeli delati »štirne«.

Novo naselje

Koče štejejo okrog 100 hišnih številk, od tega je 12 montažnih novogradenj **na Cerkvenem hribu** (ta se razprostira od cerkve v smeri železnice). V času samostojne države je na tem in sosednjem hribu dokončanih že preko 30 novogradenj, saj staro stisnjeno jedro – skoraj v celoti pod spomeniškim varstvom – onemogoča gradnjo novih hiš. Okorna zakonodaja o ohranjanju kulturne dediščine predstavlja oviro za stavbno modernizacijo vasi, zato se lastniki raje odločijo za novogradnjo kot za prenovitev starih poslopij. Po kratkoročnem zazidalnem načrtu naj bi na tem območju zraslo še 28 montažnih novogradenj, kar predstavlja večjo vas. Do sedaj zgrajene hiše pa večinoma še vedno čakajo na ureditev okolice, javno razsvetljavo in predvsem asfaltiranje dovozne ceste, ki posebno v deževnih dneh pokaže svojo blatno negostoljubnost.

V novem delu Koč je že preko 30 novogradenj.

Dela so obstala, pričakovanja ne

V zadnjem desetletju je začela vaška skupnost z vrsto obnovitvenih del. Obnovili so kapelico in znameniti vaški kamniti »pil« prenesli na cerkveno dvorišče, na prvotno mesto pa postavili kopijo. Ob cerkvi so obnovili del zidu in kamniti vhod, uredili so vaški vodnjak z njegovo okolico in ekološki otok ter na novo postavili šolsko avtobusno postajališče in oglasno desko. Vsaka dejavnost in zagnanost pa se ustavi, če zmanjka finančnih sredstev; v starem jedru je tako obtičala prenova kanalizacije (še ni izpeljana v celoti in priključena na čistilno napravo). Balinišče in otroška igrala so v zadnji fazi izgradnje, brunarica ob igrišču pa že stoji. Vaški dom (v lasti Občine) bi nujno potreboval novo streho in ureditev vsaj dveh prostorov za različne dejavnosti ter uspešno delovanje prenovljenega **Kulturno športnega društva Koče**, zato vaščani svoje poglede in pričakovanja o uresničitvi ciljev usmerjajo na Občino. Nujno potrebna bi bila tudi izgradnja javne razsvetljave, saj se v zadnjem času povečuje število vlomov v hiše. Novo priseljene druge pričakujejo asfaltiranje ceste do novega naselja. Na obeh straneh vasi so namestili merilnike hitrosti, kar prehitrih voznikov sicer ne zaustavi, zato bi radi postavili cestne hitrostne ovire. V zadnjem obdobju sta bili v vasi zaradi objestne vožnje dve prometni nesreči, in starši se upravičeno bojijo za otroke, saj skozi vas ni pločnikov. Zaradi ozke zasnove starega jedra jih namreč tudi ni mogoče zgraditi. Število otrok, ki se vozijo v Osnovno šolo Prestranek z organiziranim avtobusnim prevozom, v zadnjem obdobju zaradi povečanega doseljevanja hitro narašča.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Direktor Radia 94 Sandi Curk je pozdravil številne goste z družbeno-političnega, gospodarskega in s kulturnega področja.

Naziva gospodarski uspeh leta se je razveselil Rudi Tomšič, direktor podjetja Sitor stiskalnice iz Pivke.

Dan pisanja zgodb

Tako je letošnjo prireditev Ona ali on opisala generalna direktorica Gospodarske zveze Slovenije Sonja Šmuc. In res lepe zgodbe so napisali tokratni dobitniki priznaj – uspešno pivško podjetje Sitor stiskalnice, logaško Šušteršič, d. o. o. s polstoletno tradicijo in nosilec naslova On 2017 Anže Albreht – prislužil si ga je z uspešno akcijo Reši življenje. Prav v tem so poslušalci Radia 94 prepoznali dejanje leta.

Skladba Hallelujah je zadonela v veliki dvorani Jamskega dvorca, ko je prireditev Ona ali on leta 2017 slovesno odprla **Vita Jordan** s kitaristoma **Simonom in Miranom Barago** iz zasedbe Reciklisti. Lokalni Radio 94 je akcijo pripravil že triindvajsetič. Tokrat je podelitev priznanj odlično krmaril mladi radijski napovedovalec **Aljaž Červek**. Direktor **Sandi Curk**, lastnik in ustanovitelj Radia 94, je v uvodnem govoru izpostavil hiter pretok informacij, "in to informacij, ki mogoče na ravni države pomenijo zelo malo, za nas, ki živimo v tej regiji, pa je vsak drobcen dogodek velik uspeh." Dogodek je že morda drobcen, dejanja tistih, ki so ta večer prejeli priznanja, pa še kako velika. Poslušalci so vsak mesec izbrali osebo, ki jih je s svojimi dejanji najbolj prepričala. Nato pa so v decembru za dejanje leta med enajstimi kandidati izglasovali

Odgovorna urednica Radia 94 je podelila priznanje On 2017. Prejel ga je Anže Albreht iz Logatca, pobudnik akcije Reši življenje.

zmagovalca meseca julija **Anžeta Albrehta iz Logatca**, pobudnika akcije Reši življenje. Ta ozavešča voznike o pravilnem razvrščanju vozil v primeru zastojev. Anže se kot prostovoljni gasilec in reševalec zaveda, kako pomembna je hitrost reševalnih služb v primeru nesreče. Tri leta se je trudil s kampanjo ozaveščanja voznikov, da je lani jeseni vendarle prišlo do spremembe v cestnoprometnem pravilniku. Za svoja dejanja je že lani prejel zahvalo logaškega župana, 6. januarja pa po zaslugi poslušalcev Radia 94 še naziv On leta 2017.

Dogodka se je udeležila tudi smetana slovenske politike, med njimi **gospodarski minister Zdravko Počivalšek** in **ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc** ter **evropski poslanec Igor Šoltes**, županje in župani kraških in notranjsko-primorskih občin ter vidne osebnosti iz sveta gospodarstva in podjetništva. V sodelovanju z Obrtno-podjetniško in Gospodarsko zbornico Slovenije (GZS) so podelili naziva gospodarski in podjetniški uspeh leta. Prvega je prejel **Rudi Tomšič, direktor podjetja Sitor stiskalnice iz Pivke**, sicer tudi dobitnik primorsko-notranjske gazele. Podjetniški uspeh je romal v Logatec v **podjetje Šušteršič, d. o. o**.

Podelitev je bila vse prej kot suhoparna, saj jo je s kulturnim programom obogatil **Gojmir Lešnjak - Gojc**. Med drugim je izvedel tudi odlomek iz nagrajene predstave Cucki Mestnega gledališča Ptuj. Za glasbo je poskrbela mlada postojnska zasedba **Salt PeeNuts**, ob koncu se jim je na odru pridružila še pevka **Gaja Udovič**.

Večer je bil očitno res navdihujoč. Za dobro dejanje se je odločila tudi ministrica za zdravje in direktorici postojnskega zdravstvenega doma **Ireni Vatovec** izrazila podporo pri nakupu reševalnega vozila. Naj torej tudi v novem letu štejejo dobra dejanja.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografije: Valter Leban.

Božična petica

Sveta noč, bela snežinka in White Christmas? Kje pa! Postojna je za božič norela ob ritmih rock glasbe. Rokerji po duši so ponovno lahko uživali v večurnem spektaklu številnih glasbenikov. Pod šotorom pred PTC Primorko so se na tradicionalni božični rock noriji zvrstili Prelude, San Di Ego, legendarni Vlado Kreslin, stari mački Pankrti in člani zasedbe Šank Rock. Organizator je bil s koncertom zadovoljen.

Koncertni večer so pričeli mladi rokerji **Prelude**, zmagovalci tekmovanja Volkswagen Rocks. Zmaga jim je prinesla turnejo z zasedbo Šank Rock in usoda je hotela, da se ravno na božič zopet znajdejo na istem odru. Pod šotor so nato stopili glasbeniki skupine **San Di Ego** in z naborom lastnih skladb in priredb ob svojem zadnjem nastopu leta dodobra ogreli občinstvo. Sledil je **Vlado Kreslin** in odpel svoje največje uspešnice. Po

»Rad bi bil metulj ...« s Šank Rockom.

lanskoletnem nastopu se je v Postojno vrnil **Peter Lovšin**, s seboj pa pripeljal skupino, s katero je v preteklem stoletju zaslovel v vseh državah bivše Jugoslavije. **Pankrti** so jeseni v Stožicah obeležili 40-letnico obstoja, nato pa se podali na turnejo. V sklopu te so stopili tudi na postojnski oder, glasbeno leto pa končali v Novi Gorici. Obiskovalci, ki so še lahko stali na nogah in so imeli v glasilkah še nekaj moči, so po polnoči pričakali tudi glasbene starešine iz zasedbe **Šank Rock**. Z ramo ob rami so poleteli na krilih besedila »Rad bi bil metulj ...«, nato pa se v zgodnjih jutranjih urah še enega praznicnega dne razšli.

Že tradicionalni božični rock žur pred Primorko je tokrat obiskalo okoli 1600 ljudi. Organizator Danilo Štrukelj je z uspehom koncerta zadovoljen, zahvaljuje se vsem obiskovalcem in nastopajočim ter poudarja, kako vesel je, da so Postojnčani glasbeno rajanje ob prazniku zopet vzeli za svoje. Postojna lahko pričakuje v letu 2018 še kakšno koncertno poslastico.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban

Barbara Stegel

Ob iztekajočem se letu sem prebrala njen prvenec Knjiga strahu ali kako mi je ime. Ne morem trditi, da sem Barbaro dobro poznala; pravzaprav nisem bila nikoli v krogu ljudi, s katerimi je delila zgodbe. Vedela pa sem, da je uspešna poslovna ženska in strastna popotnica. V knjigi se odkriva še v drugi luči, saj z bralcem deli svojo pot samospoznavanja v drugem kulturnem okolju. Tistega radoznalega otroka, ki nikoli ni nehal spraševati »Zakaj?«, je v sebi ohranila vse do danes. V zadnjih decembrskih dneh, ko je nastal ta intervju, se je spet pripravljala na potovanje v Peru. Domnevam, da povsem sproščeno, brez popotniške mrzlice, saj gre med svoje perujske prijatelje, v svoj drugi dom.

Barbara, naslov tvojega prvenca me je presenetil, saj sem med branjem občudovala tvoj pogum. Potovala si že v času, ko svet ni bil tako na dlani kot danes in tvoja potovanja niso bila konvencionalna. Kje korenini ta želja?

Verjetno sem z njo že vstopila v ta zemeljski svet ... Sicer sta bili v mojem otroštvu pomembni osebi nona Mica, ki je s pravljicami spodbujala mojo radovednost in željo po odkrivanju vsega, kar je domišljija lahko dosegla, ter nono Jakob, ki je še danes moj »angel varuh« na potovanjih. Baje sem po njem podedovala avanturistični, popotniški duh. Knjige in potovanja tudi danes potešijo mojo radovednost – knjige predvsem na intelektualni ravni, potovanja pa na izkustveni. Vedno sem želela spoznavati še druge mentalne okvire, principe življenja, ki so drugačni od družbe, v kateri živim. Predvsem me zanima religiozna plat kultur, ki jih obiskujem, njihova mitologija, ki govori o stvarjenju, življenju, človeku ...

Že v času študija leta 1987 si na potovanju po Indiji srečala Joyrama, ki ga v knjigi predstaviš kot svojega prvega učitelja življenja. Po diplomi si se za dve leti podala v tujino. Na Nizozemskem si si ob Joyramu nabirala nova znanja in vedenja, nato pa jih v Londonu uporabljala pri delu. Še ena potrditev, da te ni strah novih izzivov.

Po zaključenem univerzitetnem študiju – diplomirala sem iz kmetijstva – sem se podala v tujino. To so bile dragocene izkušnje, ki niso bile neposredno povezane z mojo stroko. Po vrnitvi domov pa sem tri leta delala v Perutninskem kombinatu Pivka – najprej kot pripravnica, nato kot vodja proizvodnje, tretje leto pa v marketingu.

Spomnim se, da si bila pri tem zelo uspešna, čeprav na področju, ki ni bilo neposredno povezano s tvojo stroko?

Marketing je »generalistična« veda, ki prepleta več področij in ustreza moji radovedni naravi ter želji po komunikaciji. To je tudi vplivalo na izbiro podiplomskega študija – magistrirala sem namreč na Ekonomski fakulteti.

Tvoja poklicna pot te je vodila v Ljubljano, Ajdovščino in Koper pa spet v Ljubljano. Zdaj si zaposlena v mednarodnem forumu inovativnih farmacevtskih družb. Kljub različnim »službenim domicilom« in številnim potovanjem se vedno vračaš v Postojno.

Seveda, saj je tu moj dom, tu so moji najbližji. Predvsem pa je tu narava dovolj blizu.

Spet se vračam k naslovu knjige. Zakaj torej *Knjiga strahu ali kako mi je ime*?

Strah je eden bistvenih elementov človekove psihe, z njim se posameznik dnevno srečuje. Prvinski strah je povezan z bojaznijo pred izgubo, smrtjo, neznanim. Tudi raziskovanje samega sebe je odkrivanje neznanega. Ko odpiramo Pandorine skrinjice, nas spremlja tudi strah; če jih odpiramo ob pomoči mističnega, sakralnega, nastopi strahospoštovanje. Strah ima tudi pozitivno vlogo, saj nas obvaruje pred lastno objestnostjo. Na poti samospoznavanja se vedno znova srečujem s strahom oziroma strahospoštovanjem in tudi o sprotnem premagovanju tega govori knjiga.

V svojem prvencu dovoliš bralcu, da se ti na zelo osebni ravni pridruži na tvojih treh potovanjih po Peruju (Barbara se v Peru vedno znova vrača, op. a.) in Braziliji. To so bolj romanja kot potovanja, saj je v ospredju duhovna raven. Zakaj si se odločila, da jih deliš?

K pisanju me je spodbudil odziv prijateljev ob ustnem pripovedovanju mojih zgodb in doživljanj na teh romanjih. Vendar sem potrebovala določeno časovno in mentalno distanco, da sem dnevniške zapise združila z analitično mislijo. Ko sem začutila, da je čas dozorel, je nastala knjiga. V njej sem izpostavila pot samospoznavanja in rituale, ki so mi pri tem pomagali, saj je ta del požel največ zanimanja. Doživljanje v procesu rituala je namreč katarzično. Besedilo temelji na dnevniških zapisih z romanesknimi vložki.

Verjetno je bilo ubesedenje ritualov oziroma tvojega doživljanja vse prej kot enostavno?

Z besedo težko prenesemo celoten obseg in intenzivnost izkušnje, saj izkušnja presega moč besede. Gre za starodavno religiozno in obredno prakso, znotraj katere šaman vodi ritual in pri tem uporablja ajavasko – rastlino učiteljico ter v svojem (amazonskem jeziku) poje posvečene pesmi – ikaros. Ob tem uporablja tudi tobak, vendar ne na takšen način, kot ga poznamo mi. Znotraj teh ritualov se človek prepusti lastnemu samoraziskovanju. Bralci bodo te ritaule morda bolje spoznali ob prebiranju knjige.

V knjigi večkrat omenjaš mantro: ljubezen, zdravje, obilje. Kakšna je razlika v obilju zahodne družbe in prvinske Južne Amerike?

Dojemanje obilja je družbeno pogojeno. Vsak posameznik ga zaznava skozi oči družbe, ki ji prvenstveno pripada. Pri nas, v zahodni družbi je več materialnega obilja, manj pa obilja čustev, ljubečih odnosov, neposrednih stikov. Na romanjih, ki jih opisujem v knjigi, sem v preproščini materialnega obilja toliko bolj uzrla obilje ritualov, čustev, tišine, odnosa z naravo in s sočlovekom. Medtem ko mi lahko ponudimo letala za prevoz ljudi in blaga, ta ljudstva posedujejo in upravljajo »spiritualna letala«, še v marsičem nedoumljiva znanstvenikom našega sveta.

Katero pa je bilo tvoje največje spoznanje na teh romanjih?

Moje največje spoznanje je samosprejemanje in sprejemanje drugih. Sem to, kar sem, gre za spravo vseh vidikov moje osebnosti. Zato knjiga sodi med literaturo o osebni rasti, brez slabšalnega pomena bi jo lahko uvrstili v področje popularne psihologije.

Kako pa je ob povratku domov?

Za potovanja se moram sicer zelo potruditi, a so kljub temu v mojem dojemanju življenjska darila in sem zanje hvaležna. Zato sem ob vsakem povratku srečna, da sem bogatejša za nove izkušnje. Nato se nekaj časa še upiram pritiskom našega hitrega tempa, a slej ko prej me ritem premaga (smeh).

Kakšna je pripovedovalka zgodb (kot se poimenuješ v knjigi) zdaj, ko ima v rokah svojo knjigo?

Izmenjava zgodb se mi zdi velik dragulj na ogrlici znanja in medčloveškega spoznavanja. Doslej sem zgodbe pripovedovala, delila s kolegi, prijatelji, pisala dnevniške zapise ... V teh dneh me je knjiga kar precej okupirala in vesela sem, da jo lahko nesem svojim perujskim prijateljem, čeprav je napisana v slovenskem jeziku. Sicer pa sem še vedno radovedna Barbara, ki veliko dela, ima rada družinsko kmetijo, je vse raje in več v naravi, je zaljubljena v svoje nečake in nečakinjo in tudi že njihove otroke ter ceni iskren, prijateljski pogovor z izmenjavo zgodb.

Za izmenjavo zgodb z Barbaro bo priložnost 15. februarja ob 18. uri, ko bo v Knjižnici Bena Zupančiča predstavila svojo knjigo. Lepo vabljeni.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: osebni arhiv B. Stegel.

Dan aktivnih Metuljčic v Hraščah. Društvo srečanje organizira vsako leto ob svetovnem dnevu ščitnice.

Metuljčica – Društvo za pomoč pri obolenjih ščitnice

»Upanje je krhko kot metulj. Vendar nas lahko ponese do oddaljenega cilja.« Misel iz lične zgibanke, ki jo je društvo izdalo ob desetletnici odmevnega delovanja, je postala moto društva.

Društvo za pomoč pri obolenjih ščitnice Metuljčica je bilo ustanovljeno na občnem zboru 20. novembra 2005 v Ljubljani. Osem odločnih in pogumnih žensk, med njimi tudi Postojnčanka **Sabrina Mulec**, je pripravilo statut društva, ki je bilo registrirano 26. avgusta 2006. Ime Metuljčica je bilo izbrano zato, ker ima ščitnica obliko metulja, in tudi zato, ker je velika večina bolnikov ob obolenju začutila, da jim srce trepeta, kot da ima krila.

Prvo in zelo odmevno srečanje članov društva je potekalo septembra 2006 prav v Postojni, kajti v društvu je bila izjemno aktivna Sabrina Mulec in »mirno« lahko zapišemo, da je društvo njen otrok. Pa ne le društvo, temveč tudi **Skupina za samopomoč Postojna**, ustanovljena prav ob tem srečanju. Ob Sabrini Mulec je aktivno delovala tudi **Sabina Paternost**.

Sedež društva Metuljčica je na Smrekarjevi 44 v Ljubljani, njihova telefonska številka je 040 726 103, najdete ga tudi na spletni strani www.metuljčica.si. Bolniki se s svojimi vprašanji lahko obrnejo tudi na foruma, ki delujeta na spletnih povezavah med.over.net in »Hormonske motnje«. Na vprašanja odgovarjajo strokovnjaki – tirologi. Društvo je dostopno tudi na Facebooku.

Društvo za pomoč pri obolenjih ščitnice Metuljčica deluje že dvanajst let, kar kaže, da je bila odločitev o ustanovitvi pravilna. Z motnjami delovanja ščitnice in s težavami, povezanimi z njo, se v Sloveniji namreč spopada že okoli 150.000 bolnic in vedno več tudi bolnikov. Vsako leto na novo zboli okoli 4.000 ljudi.

Ščitnica je v človeškem telesu ena izmed največjih in najpomembnejših žlez z notranjim izločanjem. Naloga ščitnice je tvorba hormonov, ki vplivajo na različne organe – srce, črevesje, mišice, prav tako na kvaliteto kosti, presnovo maščob, ogljikovih hidratov in beljakovin, na razpoloženje. Ščitnica je pomembna tudi za normalen razvoj osrednjega živčevja. Bolezni ščitnice prevečkrat ostajajo neprepoznavne. To so kronične bolezni, ki jih je treba zdraviti dosmrtno.

Postojnska skupina za samopomoč je bila ustanovljena prva v Sloveniji in do nedavnega edina na Primorskem. V zadnjih dveh letih deluje tudi v Kopru.

Danes je v postojnsko skupino vključenih preko petdeset članov, ti prihajajo predvsem iz postojnskega okoliša, pa tudi iz cerkniške, vipavske in ilirskobistriške občine. Podpredsednica društva, vodja skupine za samopomoč v Postojni in Kopru **Magda Tomšič,** je povedala, da se srečujejo **vsako prvo sredo v mesecu ob 18. uri v sejni sobi Kulturnega doma v Postojni**. Prostor jim je priskrbela Občina Postojna, za kar so ji člani iskreno hvaležni. Stik s postojnsko skupino lahko vzpostavite tudi preko telefonske številke **041 949 848**.

V postojnski skupini za samopomoč je veliko časa namenjenega izobraževanju članov. **Skozi celo leto poteka vrsta predavanj s poudarkom na delovanju ščitnice, prepoznavanju bolezni ščitnice in ustreznem ravnanju posameznikov, ki zbolijo.** Predavanja posredujejo strokovnjaki, od zdravnikov do drugega strokovnega osebja, izobražujejo pa se tudi sami in sami tudi pripravljajo ustrezne pripomočke. Stalno spremljajo dogajanja in spoznanja o ščitnici po medijih, na njihovem forumu, zbirajo informacije, sodelujejo tudi z drugimi skupinami za samopomoč. Posebno so pozorni na alternative in na predloge za zdravljenje obolenj ščitnice, na aktivnosti, ki so primerne za posamezne vrste obolenj, in predvsem na to, kako z zdravim načinom življenja čim bolje živeti z boleznijo.

Delovanje skupine podpira tudi Občina Postojna, sodelujejo pa tudi s Koronarnim društvom Postojna in z Društvom upokojencev Postojna, kajti močno se zavedajo, da skupaj zmorejo več.

Prvo pomembnejše predavanje v tem letu bo že 7. februarja z naslovom »Velika težava je lahko tudi manjša«. Predavateljica Pika Rajner bo predstavila EFT metodo za reševanje tegob obolelih zaradi motenj v delovanju ščitnice.

Srečanja obolelih so najboljša terapija, saj na njih prisluhnejo stiskam, se bodrijo, si izmenjajo izkušnje, nasvete, strahovi postanejo veliko manjši, vsakokrat pa spoznajo, da jih okrepi, kar jih ne uniči.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: arhiv društva.

Medalje za hrabrost tudi dvema postojnskima policistoma

Medalje za hrabrost in požrtvovalnost so prejeli 22. decembra lani na Policijski akademiji v Tacnu trije občani in 20 policistov. Pogumnim in srčnim prejemnikom, ki so se izkazali s svojimi dejanji, sta za izjemen prispevek k varnosti državljanov in ugledu slovenske policije čestitala Ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar in zdaj že nekdanji generalni direktor policije Marjan Fank. Poudarila sta, da sta ponosna nanje in da nam je lahko njihovo ravnanje vsem za zgled. Med dobitniki priznanj so bili tudi štirje policisti s Policijske uprave Koper, dva iz Postojne in dva iz Ilirske Bistrice.

Nagrajenci in komandirja policijskih postaj (z leve proti desni): Sebastjan Žgur, Karol Iskra (komandir PP Ilirska Bistrica), Joško Štembergar, Mihael Bezjak, Martin Zabret in Bojan Žolger (komandir PP Postojna).

Ilirskobistriška policista Joško Štembergar in Martin Zabret sta medalji za hrabrost prejela zaradi posredovanja ob požaru v enem od stanovanjskih blokov, od koder sta rešila nezavestnega stanovalca in mu z masažo srca rešila življenje. Zaposlena na Policijski postaji Postojna **Mihael Bezjak** in **Sebastjan Žgur,** ki sta prejela medalji za požrtvovalnost, pa sta septembra lani posredovala v sosedskem prepiru. Ko je domnevnemu kršitelju odpovedalo srce, sta ohranila mirno kri in brez pomisleka začela izmenično oživljati občana, tudi s pomočjo avtomatskega defibrilatorja.

»Vsi nagrajenci so se v kritičnih in pogosto zelo dramatičnih situacijah odzvali hitro in mirno, brez pomisleka so priskočili na pomoč in naredili prav vse, kar so lahko, da bi rešili tuje življenje, četudi so bili pri tem sami izpostavljeni veliki nevarnosti,« so zapisali na Ministrstvu za notranje zadeve. Fank pa je v nagovoru poudaril, da takšna dejanja prispevajo h krepitvi zaupanja v policijo. »Ko policisti presežejo pričakovanja, brez razmišljanja izpostavijo svoje življenje, da bi rešili druge – to ostane vedno zapisano tako v njih kot v nas,« je še dodal.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv PU Koper.

Vinko Marinšek je decembra prejel priznanje Območne Obrtno-podjetniške zbornice Postojna za 40-letno delo.

Vinko Marinšek - urarski mojster s Tržaške

Območna Obrtno-podjetniška zbornica Postojna je decembra na tradicionalnem srečanju slavnostno podelila priznanja svojim članom, obrtnikom in podjetnikom za njihovo dolgoletno delo. Med prejemniki je za najdaljšo dobo - 40 let prejel posebno priznanje urarski mojster iz Postojne Vinko Marinšek. V resnici je njegova doba še daljša, saj je prišlo, kot je povedal, do zmede pri zapisovanju podatkov. Svojo obrtno delavnico na Tržaški cesti v Postojni je namreč odprl leta 1973.

Urarstvo je edini lokal na Tržaški, ki neprekinjeno deluje od leta 1937, torej polnih 80 let. Mojster Vinko Marinšek je v tej urarni nasledil Karla Zupana, ki (neverjetno) nikoli ni delal pri luči, temveč samo pri dnevni svetlobi. Dela res ni zmanjkalo, saj je bila ura včasih (pravzaprav še nekaj desetletij nazaj) prava osebna in družinska dragocenost, na katero je bil vsakdo ponosen. Ni služila le svojemu namenu, ampak je bila vrednost v več pomenih, celo nekakšen statusni simbol in znak prestiža. Kako imenitne so bile nekoč tudi žepne ure na verižicah! Ročno uro, ki jo je bilo treba navijati, je nosila večina. Veliko so se poklanjale za birmo in ob drugih osebnih, prazničnih priložnostih. V prijaznem lokalu je v vitrinah in na stenah kar nekaj najrazličnejših sodobnih kot tudi bolj ali manj starih ur - tudi takšnih v rezljanih lesenih okvirjih in umetelnih ohišjih raznih oblik in znamk pa takšnih na uteži in vzmeti ter namiznih dekorativnih ur, skratka vseh, ki jih zna mojster Marinšek oživiti. Doda, da je še danes najbolj srečen, ko mu uspe popraviti kakšno staro uro (ko jo zasliši, kako tik taka) ali pa drago, kakšne še posebno dobre znamke.

Zadnja desetletja se je trend ur močno spremenil, sploh po letu 1985, ko so na tržišče prišle elektronske ure, kar je narekovalo tudi urarski panogi prilagajanje. Ure, ki jih danes vidimo v največjem spektru (od najdražjih do najcenejših), predvsem tistih v poplavi potrošniškega trenda, so dostopne na splošno vsakomur kot dekorativni in modni dodatek. »V našem urarstvu in graverstvu vztrajamo in se prilagajamo, kolikor se da,« pove mojster Marinšek. Že v otroštvu je želel postati urar, zato se je za ta poklic izšolal v Celju, takrat na edini tovrstni šoli, ki je vrata zaprla leta 1968. »Za tiste čase je bil to cenjen in fin, natančen poklic. Pozimi leta 1962 sem začel kot vajenec in sem se iz Bukovja s kolesom vozil v Postojno. Šolanje z vajeniško dobo ni bilo kar tako. Učna doba je trajala skupaj 4 leta, na koncu se je bilo treba izkazati s seminarsko nalogo in izpitom iz urarstva. Po odsluženi vojaščini sem zatem delal pri najboljšem urarju na Reki, kar je še bolj utrdilo moje znanje. Urarstvo ima res zanimivo zgodovino in menim, da je poklic urarja še vedno potreben. Mnoge stranke, ki pridejo v naše urarstvo, rečejo, kako lepo je, da imamo v Postojni še urarskega mojstra.«

Čeprav je gospod Marinšek že v pokoju, ga še vedno najdemo v njegovem lokalu oziroma delavnici. Pravi, da z veseljem dela, dokler mu bo služilo zdravje in bo k temu kot doslej pripomogla družina. A je pripomnil, da sam kot tudi mnogo ljudi dokaj pogreša bližnjo pekarno, ki so jo žal zaprli.

Mojster Marinšek v svoji delavnici leta 1983.

Že od otroštva je njegova druga velika ljubezen tudi harmonika, od katere se ni nikoli ločil. Še vedno jo igra za dušo in veselje, že nekaj let tudi v novogoriški skupini Be es as. V njej se je zbralo 15 upokojencev in igrajo ob različnih priložnostih.

Besedilo: Polona Škodič; fotografiji: Foto Atelje Postojna in osebni arhiv Vinka Marinška.

Priprava na zimo – na Klemenčevi *brjači* možje iz Rakitnika izdelujejo plug.

Plug za čase, ko je bila zima res zima

»Mati zima nas te dni pod Sovičem izredno bogato s snegom obsiplje – najstarejši ljudje ne pomnijo ga toliko. V hiši, kjer jaz stanujem, zamedlo nam jo v obednici nad dva metra visoko okno, da smo morali opoludne pri luči vstrezati svojemu želodcu. Blizo dvajset let gospoduje v njej naš gospod oče – in enake prikazni še ni doživel! Na ulicah in cesti so zameti od tri do štiri metre visoki, da ljudje v »Majlandu« – ne na Laškem – pod Sovičem, hodijo skoz »tunele« po svojih opravkih, kakor tudi v hlev do svoje govedi. Mrliča peljali so na smučeh k sv. Lazarju, kakor nikdar preje pod Sovičem. Iz železniške postaje odmeva neprestano jok in stok železniških strojev in snežnega pluga. Siromak zaril se je včeraj s toliko silo v kup snega, da ga tri »mašine« niso zamogle rešiti iz zadrege ...«

Zima, da je kaj! Takole slikovito jo je uredniku časnika *Slovenec* v začetku leta 1887 v besedi predstavil neznani *Majlontar*. Danes si takšno zimo kar težko predstavljamo. Že res, da naj bi tri glavne zimske mesece – tako kot na primer februarja 1955, ko so v Postojni namerili minus 30,5 stopinje C – zaznamovali mraz, sneg, zameti in led. A žal ni tako. Namesto snega pada dež, v gozdu in na gmajnah pa že nabiramo prve zvončke in telohe. Zima res ni več tisto, kar je bila nekoč, ko je (kot smo lahko prebrali) ljudem povzročala nemalo preglavic. A so se nekako že znašli.

Tako tudi vaščani Rakitnika skorajda sto let pozneje. **Objavljamo zanimivo fotografijo, ki jo je uredništvu za objavo prijazno posodil Janez Černač, takrat še osnovnošolec, a tudi nadobuden fotograf – amater. Nastala je v spomladanskih mesecih leta 1976, ko se je peščica mož iz Rakitnika odločila izdelati nov plug.** Prvega so naredili že okoli leta 1970, a je svojemu namenu odslužil. Pri izdelavi novega prepotrebnega pripomočka so sodelovali **Karlo Juh, Franc Mijatovič, Anton Klemenc** in **Mihael Černač**, njihovo početje pa je opazoval **Aleš Milharčič**. Les za plug je vaščanom darovalo podjetje Javor, potrebno železje so nabrali kar po vasi. Plug je bil sestavljen iz dveh delov; na fotografiji vidimo le njegov prvi del, ki ga je bilo treba ob pluženju obtežiti, plug pa je imel še nekakšen podaljšek, ki so ga namestili po potrebi.

Oba, tudi starejši plug, so najprej vodile *Čelharjeve* in *Jožkove* krave, kasneje *Rmačevi* konji, nazadnje – zelo kratek čas pa so plug vpregli v traktor, ki se je izmed vseh odrezal najslabše. Plug, ki je svojo običajno pot začel pri cerkvi, šel skozi vas do glavne ceste, včasih – ko je bilo treba splužiti pot do pokopališča oziroma do cerkve v Štivanu – tudi do tam, so v Rakitniku uporabljali približno deset let, potem pa je vaščan **Leon Gorjanc** izdelal novega, posebej prirejenega za traktorsko vleko.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Janez Černač.

Baletno društvo uradno odprlo novo dvorano

16. januar je bil za Baletno društvo Postojna pomemben datum, saj so v postojnskem Epicentru prerezali trak in tako uradno odprli težko pričakovano dvorano. Gre pravzaprav za prvo baletno dvorano na Notranjskem; pot do nje je bila trnova, saj društvo obstaja več kot desetletje. Na slovesnem odprtju so nam orisali svoj trud, predstavile pa so se tudi skupine mladih plesalk.

Kako lepo sta sovpadla z baletom povezana dogodka ravno na isti dan! Baletnika Janeza Mejača so razglasili za letošnjega Prešernovega nagrajenca, v Postojni pa so svečano odprli prvo baletno dvorano na

Novo baletno dvorano sta z rezanjem traku simbolno odprla postojnski župan Igor Marentič in mlada baletnica Zarja Požar.

Praznične dni so nam obogatili tudi odlični mladi glasbeniki in vokalisti.

S Frankom Sinatro in z Gregoryjem Porterjem

V decembru sta minili 102 leti od rojstva vsestranskega ameriškega ustvarjalca Franka Sinatre. V obširni glasbeni zapuščini (poleg filmske) je najbolj razpoznaven njegov nenadkriljiv glas in upravičeno se ga je prijel vzdevek »The Voice« (glas). 23. decembra je spomin nanj oživel tudi na koncertu Tribute to Frank Sinatra v polno zasedeni dvorani Kulturnega doma Postojna.

Organizator koncerta Zavod Znanje Postojna oziroma njegova enota Kulturni dom Postojna je v goste povabil odlične mlade glasbenike in vokaliste. V prireditev, sestavljeno iz dveh glasbenih delov, je poslušalce popeljala projektna skupina **Gregory Porter Tribute.** Bobnar in vodja projekta **Žiga Smrdel** je v skupino povabil svoje kolege, študente z glasbene akademije v Gradcu in Celovcu na avstrijskem Koroškem. Na klavirju se je predstavil **Miha Gantar**, na kontrabasu **Luka Dobnikar**, kot vokalistka je blestela **Ana Čop**. Predstavili so se s priredbami skladb Gregorya Porterja, lanskoletnega dobitnika prestižne nagrade Grammy za jazz album leta, za zaključek pa dodali še nekaj božičnih uspešnic.

V drugem delu se je starejši Žigov brat, basist **Peter Smrdel**, predstavil s svojo mednarodno skupino **Quarter to Jazz** v projektu, poimenovanem Tribute to Frank Sinatra. Poleg Petra na kontrabasu so nas na odru navduševali pianist **Francesco Schepisi** iz Italije ter **Ignas Kasikauskas** na bobnih in saksofonist **Danielius Pancerovas**, oba iz Litve. Kot vokalista sta se na odru izmenično in skupaj izmenjevala **Maša But** iz Rogaške Slatine in »mariborski Frankie« **Žan Hauptman**. Sinatrovim uspešnicam se je v programu pridružilo nekaj tipično ameriških božičkovih napevov. Ansambla sta z glasbenim projektom nastopila v vseh večjih krajih širom naše dežele in vsepovsod naletela na pohvale občinstva. Postojnčane je po zaključku navdušujočega koncerta doletela še posebna vrsta skušnjave, Frankova torta. Priznana kuharska mojstrica Slavica Smrdel, mama Petra in Žige, je v pokušino ponudila Frankovo torto, narejeno po receptu, ki ga je Frank Sinatra najbolj oboževal. Frankie boy se je tako v enem večeru izkazal kar dvakrat.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Filmska predstava je bila tudi priložnost za srečanje ustvarjalcev filma in postojnskih protagonistov. Pred Valterjev fotografski objektiv so se ob producentu Denisu Brnčiču (drugi z leve) in režiserju Juretu Gorjancu (zadnji z leve) postavili: Edi Šibenik (klaviaturist pri Črni gradnji, Junakih nočne kronike), Eki Alilovski in Polona Škodič.

Železne stopinje tudi v Postojni

V prazničnem decembru je Postojno na svoji poti po Sloveniji obiskal glasbeno dokumentarni film Železne stopinje, ki odstira zgodovino in vzpon heavy metala na slovenski glasbeni sceni ob koncu sedemdesetih in v začetku osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Na filmski predstavi, ki jo je organiziral Kulturni dom Postojna, so se zbrali tako ljubitelji »težkometalne« glasbe kot glasbeniki, ki jih je nekoč povezoval heavy metal.

Čeprav je bilo o različnih glasbenih zvrsteh na Slovenskem že posnetih nekaj filmov, Železne stopinje pišejo posebno zgodbo, posvečeno predstavnikom in pripadnikom tedanje težkometalne glasbe. Pod film sta se podpisala idejni vodja projekta in producent **Denis Brnčič** ter režiser **Jure Gorjanc**. V pogovoru z vodjo Kulturnega doma Postojna **Katjo Jordan** sta poudarila, da film izkazuje poklon tudi Postojni, ki je imela sloves valilnice dobrih rockovskih in metalskih sestavov ter glasbenikov.

Skozi pričevanja tedanjih glavnih predstavnikov slovenskega heavy metala spoznavamo tudi ta del slovenske glasbene scene, ki je zaznamovala tedanji čas in prostor ter se kljub mnogim vzvišenim kritikam zapisala v slovensko glasbeno kulturo. Glasbenikom pa tudi njihovemu zvestemu občinstvu daje film na nek način priznanje, ki so ga sicer v času svojega glasbenega obstoja le redko dobili. Zagotovo ni dvoma, da je primat med slovenskimi težkometalnimi skupinami pripadal skupini Pomaranča. Toda med pomembnimi predstavniki težkometalne scene iz tistega časa je bilo kar nekaj postojnskih glasbenih skupin. V filmu tako na primer s kitaristom **Ekijem Alilovskim** spoznamo zgodovinski vzpon skupine Mary Rose in še nekatere člane, ki so bili v njenih predhodnih skupinah (Črna gradnja). Prav tako smo za svojega vzeli ljubljanski bend Odiseja 2000, v katerem je kot vokalistka nastopala Postojnčanka **Polona Škodič**.

Čeprav jim kritiki in mediji niso bili naklonjeni, so imeli težkometalci širok krog občinstva, ki jim je zvesto sledilo. Zato so tudi na našem področju brez težav napolnili dvorane - ne le postojnsko, ampak tudi vaške - ob koncu sedemdesetih in v osemdesetih letih priljubljena stičišča glasbenega dogajanja na Postojnskem in Pivškem.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Valter Leban.

Notranjskem. Ponos in navdušenje sta bila jasno vidna na obrazu **predsednice Baletnega društva Postojna Mateje Kocman**, ko je zbranim predstavila novo in težko pričakovano pridobitev.

Odprtja se je udeležil tudi **postojnski župan Igor Marentič** in skupaj z **mlado baletnico Zarjo Požar** prerezal rožnati trak. V dvorani so se nato predstavile s koreografijami svojih učiteljic tako najmlajše, predšolske deklice kot tudi starejše skupine. Še prej je z nami delila svoje spomine **Ela Obreza.** Tako kot mnoge njene društvene sovrstnice je v vseh teh letih zamenjala kar nekaj prostorov, kjer so potekale vadbe – od vrtca, temne diskoteke, prostorov hotela Šport do nove dvorane. »Sedaj upamo samo še na okna, da bomo prostor dobro prezračile,« je še dodala. Bučen aplavz je požela **Žana Vidmar**, trenutno najuspešnejša postojnska balerina. Ta je svojo baletno pot začela prav v domačem društvu. Žana je že stopila na največje baletne odre Slovenije, v novi postojnski dvorani pa na koreografijo svojega profesorja z ljubljanskega konservatorija odplesala odlomek iz Don Kihota.

V baletu še vedno prevladujejo dekleta, pravi **soustanoviteljica društva Sergeja Širca** in dodaja, da so imeli do sedaj »morda pet fantov, trenutno sta dva.« Iz želje staršev, da bi otrokom omogočili možnost treniranja baleta, je nastalo društvo, ki ima danes več enot v regiji in šteje v tem šolskem letu kar 130 otrok. »Vsako leto vpišemo kakšnih 25 novih članov samo v Postojni,« še doda Sergeja Širca. Učenje baleta se prične zelo zgodaj. Vsak otrok ima seveda drugačne potrebe; najmlajše nadobudne balerine v društvu štejejo komaj štiri leta, najstarejša jih ima šestnajst. Tudi v tej umetnosti je veliko odrekanja, če želiš postati najboljši, a dekleta razmišljajo zelo zrelo. Kot pravi Ela Obreza, je balet zanjo »nek hobi, sproščanje in rekreacija«, kljub temu pleše že dvanajst let in zagotovo ne namerava odnehati.
Najstarejša dekleta iz skupine Zvezde vadijo trikrat na teden. V novih svetlih prostorih bodo tako vsakič oblekle triko in »žabe« še z večjim veseljem.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban.

Godbeniki so v goste povabili tudi vokalistko Marjeto Prudič.

Štefanovo s postojnskimi godbeniki

Čeprav je decembrskih prazničnih dogodkov na pretek, je za številne prijatelje in zveste poslušalce Postojnske godbe 1808 tudi sicer praznični 26. december, ki poleg tega sovpada še praznikom postojnskega župnega zavetnika, že vrsto let rezerviran za obisk njihovega božično-novoletnega koncerta. Tudi ob zaključku lanskega leta ni bilo nič drugače. Godbeniki so občinstvo, ki se je vabilu odzvalo v res velikem številu, na praznični torek povabili v športno dvorano Osnovne šole Antona Globočnika. Koncert so pripravili ob podpori Občine Postojna, tudi sicer pokroviteljice njihovega letnega programa.

Kot običajno so poslušalcem pod vodstvom dirigenta **Luke Loštreka** predstavili raznolik in skrbno izbran program vrhunskih ustvarjalcev. Tega so v prvem delu koncerta sestavljale zahtevnejše skladbe tujih avtorjev; tako na primer Barnesova *Alvamar Overture* de Haanov *Ammerland* ali skladba *Nexus* ameriškega skladatelja Jamesa Curnowa, v kateri se je kot solist na trobenti prvič predstavil postojnskemu občinstvu mladi godbenik **Jon An Herlič**, sicer dijak Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani. Drugi del programa so zaznamovale morda nekoliko lahkotnejše, tudi občinstvu bolj poznane skladbe. In tudi v tem delu smo lahko prisluhnili še eni talentirani mladi glasbenici, članici zasedbe Počeni škafi, vokalistki **Marjeti Prudič** z Rakeka. Ob spremljavi godbenikov je zapela Privškovo *Samo nasmeh* in (času primerno) *All I Want for Christmas is you*, ki jo sicer izvaja Mariah Carey, tokrat v priredbi Gašperja Jereba. V krajšem predahu med obema deloma koncerta sta predsednik Postojnske godbe 1808 **Vid Trebše** in **Silva Bajc**, vodja postojnske izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti, posameznikom podelila priznanja. Trebše jih je izročil trem mladim glasbenicam in glasbeniku, ki so v godbene vrste vstopili v letu 2017 in na koncertu tudi uradno postali člani tega ansambla, Bajčeva pa je priznanja in značke različne žlahtnosti podelila članicam in članom, ki v godbi delujejo že pet oziroma deset let.

Vse niti koncerta je tudi letos povezala **Tjaša Blaško**. Občinstvo je povabila na druženje s postojnskimi godbeniki tudi v letu 2018, zanje ponovno bolj slovesno obarvanem. Obeležili bodo namreč 210-letnico svojega delovanja.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Valter Leban.

Komorni zbor Ave je navdušil z vrhunsko izvedbo božičnih pesmi.

Koncert Komornega zbora Ave

Petega januarja, na predvečer praznika Svetih treh kraljev, je v cerkvi svetega Štefana v Postojni gostoval Komorni zbor Ave. Zbor se je z veseljem odzval povabilu Turističnega društva Postojna, ki že vrsto let pripravlja in organizira glasbeno prireditev z naslovom Svetih treh kraljev dar. Poslušalci so lahko prisluhnili imenitnemu izboru božičnih pesmi, ki so jih gosti pripravili za božične koncerte z naslovom Oj dete je rojeno nam pod taktirko zborovodkinje Alenke Podpečan. Polna cerkev poslušalcev in njihov navdušeni odziv pričata, da si Postojnčani želijo vrhunskih umetniških doživetij.

S koncertom Komornega zbora Ave je začelo Turistično društvo Postojna na najlepši način proslavljati 135. obletnico uspešnega delovanja najstarejšega turističnega društva v Sloveniji.

Komorni zbor Ave je bil ustanovljen leta 1984 v župniji Ljubljana - Vič kot Vokalna skupina Ave (ime si je nadel po Marijini pesmi). Pod umetniškim vodstvom ustanovitelja Andraža Hauptmana je skupina kmalu prestopila prag domače župnije in s kakovostnim poustvarjanjem raznolike zborovske glasbe osvojila poslušalstvo doma in v tujini.
V Komornem zboru, v katerem prepevajo pevci iz vse Slovenije in tudi zamejstva, je prepeval tudi Postojnčan Zvone Žigon ter bil njegov dolgoletni predsednik. Zbor uspešno sodeluje na številnih državnih in mednarodnih tekmovanjih in festivalih ter koncertira po Sloveniji in v tujini. Za svoje nastope je prejel številne nagrade in priznanja, med njimi tudi red za zasluge, ki jim ga je podelil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Komorni zbor Ave je že tri desetletja eden najbolj prepoznavnih pevskih sestavov v Sloveniji in Evropi, ki zre v prihodnost z neugasljivo željo po odličnem izvajanju zborovske glasbe.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Ob zaključku redakcije januarskega Postojnskega prepiha se je v dvorani Glasbene šole Postojna odvil koncert **ameriškega zbora Carthage choir**. O prireditvi, ki jo je organiziralo Turistično društvo Postojna, bomo poročali v februarski izdaji.

Koncert, ki ni bil kot drugi

Vabilu na glasbeno-pesniški koncert Ne bodi kot drugi se je 28. decembra odzvalo veliko ljubiteljev poezije in glasbe, saj je bila dvorana postojnskega Kulturnega doma razprodana. Poezija Ferija Lainščka je v njegovi interpretaciji še bolj segla v srce, v Ditkini glasbeni preobleki pa pobožala dušo. Niz prednovoletnih prireditev se je v Postojni zaključil najlepše: z večerom, ki ni bil kot drugi, ker je v poldrugi uri na poetičen in harmoničen način umiril glasen in hiter praznični ritem in napolnil srca poslušalcev.

Pesnik Feri Lainšček ...

... in Ditka sta navdušila postojnsko občinstvo.

Sodelovanje koroške kantavtorice **Ditke** in prekmurskega poeta **Ferija Lainščka** se je začelo pred dobrimi štirimi leti, ko je njen oče **Gorazd Čepin** uglasbil Ferijevo pesem *Ne bodo kot drugi*. Pesem, ki ju je združila, je tudi naslovna pesem zgoščenke, na kateri so poleg Ferijevih še uglasbene pesmi Toneta in Marka Pavčka ter pet avtorskih pesmi v angleščini, pod katere sta se podpisala Ditka in njen oče Gorazd. Občasni skupni literarni nastopi so postopno prerasli okvire in v lanskem letu so Feri, Ditka in njena spremljevalna skupina na koncertih polnili dvorane po celi Sloveniji. Glasbeno-pesniški projekt so poimenovali Ne bodi kot drugi, po pesmi, ki je segla v srca mnogih ljudi.

Tako smo tudi na koncertu v Postojni prisluhnili številnim znanim Ditkinim skladbam v slovenskem in angleškem jeziku, objavljenim predvsem na zgoščenkah Ne bodi kot drugi in Ne spreminjaj me. Slednjo je izdala v letu 2016, na njej pa je deset uglasbenih ljubezenskih pesmi Ferija Lainščka. Glasbo za Ferijeve pesmi sta tudi v tem primeru napisala Ditka in njen oče.

Med Ditkinimi napovedmi skladb smo izvedeli marsikatero zanimivost o začetkih njenega sodelovanja s Ferijem, njeni ustvarjalni poti, sodelovanju z očetom, ki jo je že kot deklico navdušil za glasbo in je še vedno njen mentor. Tudi Feri je razkril nekaj zanimivih prigod, med drugimi tudi o začetkih njegovega sodelovanja s pevko Mio Žnidarič. Najbolj pa se je poslušalcev dotaknila njegova poezija. Prebral nam je nekaj svojih pesmi, med drugimi tudi *Afrodito* in *Kako je ljubezni ime*. Svojo navezanost na rodno Prekmurje pa nam je nakazal že na začetku, z interpretacijo pesmi *Nigdar neboš znala*, napisano v prekmurskem narečju. Največji aplavz je občinstvo namenilo nastopajočim ob skladbi *Demon ljubezni*, saj pri tej sodeluje z interpretacijo tudi Feri.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: Nika Hölcl Praper.

Spomin na koledovanje 2017 bo tudi skupinska fotografija vseh nastopajočih pevk in pevcev.

9. tradicionalno koledovanje v Orehku

Koledniki so imeli v preteklosti poseben pomen, saj so v božičnem času prinašali v hišo blagoslov za dobro letino, zdravje in srečo ljudem in živini, zato so bili povsod dobrodošli in vredni obdarovanja. Prepevali so koledniške pesmi in nekatere so se ohranile vse do danes. Med tistimi, ki že vrsto let skrbijo, da ti lepi običaji, šege in pesmi ne bi šli v pozabo, je tudi domača Vokalna skupina Mavrica. Splet koledovanja je pripravila v Orehku.

Kot vsako leto je bilo koledovanje sredi lanskega decembra sestavljeno iz koledniških delavnic, koledovanj od hiše do hiše in seveda glavnega dela – koncerta koledniih in prazničnih napevov. Koledniško voščilo naj bi doseglo čim večji krog ljudi, zato je **Mavrica** vrsto let zapored koncertirala na različnih prizoriščih. Letos so se pevke vrnile v Kulturni dom v Orehku. Obiskovalce so s svojo pesmijo poleg Mavrice razveselili še **Vokalna skupina Slavna pod vodstvom Katje Bajec in Jelke Bajec Mikuletič**, domačinke - **ženska Vokalna skupina Vanda Križaj iz Orehka pod vodstvom Mateje Gombač** in **Godbena sekcija Kulturnega društva Slavina**, žal pa so morale nastop odpovedati pevke ŽePZ Ivan Grbec iz Škednja pri Trstu. V veznem besedilu so **Jerneja Srebot, Eva Skočir** in **Jelka Bajec Mikuletič** predstavile stare običaje, ki so okoli božiča in novega leta povezovali ljudi na vasi, s poudarkom na koledniških navadah po naših vaseh. Vsaka skupina je predstavila svoj program, nato pa so pevske moči združili pevke Mavrice in slavenski fantje ter skupaj zapeli nekaj božičnih in ljudskih napevov tudi ob spremljavi Godbene sekcije Kulturnega društva Slavina. Čisto na koncu so vsi nastopajoči z navdušenim občinstvom, z željo po zdravju in sreči v novem letu, zapeli še skupaj.

Koledovanje organizira in pripravlja Pevsko društvo Postojna pod pokroviteljstvom Občine Postojna, tokrat pa je lepo izzvenelo tudi v sodelovanju s Športno kulturnim društvom Orehek.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Jelka Bajec Mikuletič.

ŠAH

Športnica Postojne za leto 2017, šahistka Ivana Hreščak, je sredi januarja spet nastopila uspešno – v Murski Soboti je na posamičnem prvenstvu za srednje šole osvojila naslov srednješolske prvakinje.

17-letna Postojnčanka, ki je tekmovala za Šolski center Postojna, je med desetimi nastopajočimi zmagala z 8 točkami in za točko pustila za seboj eno najboljših slovenskih igralk Ljubljančanko Lauro Unuk.

Drugo nedeljo v januarju pa je potekalo v organizaciji Zavoda za šport RS Planica, Šahovske zveze Slovenije ter izvajalcev OŠ Miroslava Vilharja Postojna in Šahovskega kluba Postojna v šolski športni dvorani 21. posamično državno prvenstvo osnovnih šol Slovenije za šolsko leto 2017/18.

V dveh starostnih skupinah – do 12 in do 15 let, je nastopilo blizu 200 mladih šahistov in šahistk iz vse Slovenije, ki so si pravico do nastopa priborili na področnih tekmovanjih. Igrali so po pravilih FIDE za pospešeni šah (10 minut + 5 sekund) oziroma 9 krogov po švicarskem sistemu. Med devetimi primorskimi osnovnimi šolami sta nastopili tudi obe postojnski. Čeprav je sodelovalo le sedem domačih šahistov, so si priborili kar dve srebrni medalji. Naslov podprvaka Slovenije si je v kategoriji do 12 let priboril **Leon Škrbec z OŠ Antona Globočnika**, podprvakinje do 15 let pa **Lana Jereb,** učenka OŠ Miroslava Vilharja. Uspešen nastop postojnskih šahistov je v skupini do 12 let z 9. mestom dopolnil **Dominik Kaluža** (M. Vilhar), v skupini do 15 let pa **Tim Hočevar** (A. Globočnik). **Alja Kodele, Helena Žnidaršič** in **Arja Ela Hvala** (ŠK Postojna) so se uvrstile v spodnjo polovico lestvice.

Brane Fatur

23. decembra so se na odru Kulturnega doma Postojna zbrali najboljši športniki iz postojnske občine.

Športna zveza nagradila najboljše športnike v občini

Športna zveza Postojna je s priznanji in plaketami že tradicionalno nagradila športnice in športnike iz skoraj vseh športnih klubov in društev v občini. 23. decembra so v Kulturnem domu podelili tudi plaketo za dolgoletno delo na področju športa ter razglasili športnico in športnika leta 2017. Že tretjič je naziv najboljše športnice pripadel mladi šahistki Ivani Hreščak, naziv športnik leta pa so člani športnih klubov in društev ter predstavniki medijev namenili »zlatemu« košarkarju Alekseju Nikoliću. Nagrajencem je čestital tudi eden najuspešnejših slovenskih športnikov, podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije, nekdanji veslač Iztok Čop. Predsednik Športne zveze Marjan Nagode je v pozdravnem nagovoru izrazil zadovoljstvo nad športno uspešnim letom, ob tem pa pohvalil tudi vodstvo Občine Postojna, ki ustvarjanju pogojev in razvoju športnih dejavnosti namenja več denarja kot v preteklosti.

Športniki v mlajših starostnih kategorijah so prejeli pisna priznanja za osvojene medalje na državnih in šolskih športnih tekmovanjih, male plakete so podelili športnikom od 15. do 19. leta – kadetom in mladincem za osvojene medalje na državnih prvenstvih in državnih pokalnih tekmovanjih, velike plakete pa članicam in članom za izredne športne dosežke v letu 2017. Posebno priznanje – malo plaketo za dolgoletno delo na področju športa – je Športna zveza namenila **Henriku Valentinčiču, članu Športnega društva Epic**, enemu najzaslužnejših članov za izvedbo dopisne strelske lige, ki jo v Epicu izvajajo letos že 41. leto.

Športnica Občine Postojna za leto 2017 je postala Ivana Hreščak, članica Šahovskega kluba Postojna, ena najbolj perspektivnih evropskih šahistk. Na lanskem Evropskem prvenstvu v hitrih oblikah šaha v Črni gori je osvojila naslov evropske prvakinje. V disciplini hitrostni šah pa je pristala tik pod odrom za zmagovalke in osvojila četrto mesto. Z odličnimi uvrstitvami je nadaljevala tudi na ekipnem evropskem prvenstvu na Poljskem, kjer so domače šahistke po spletu nesrečnih okoliščin v zadnjem kolu ostale brez zlate medalje in končale na petem mestu.

Aleksej Nikolić, nepogrešljivi član košarkarske reprezentance Slovenije, ki je bistveno pripomogel k neponovljivi zmagi v finalu Evropskega košarkarskega prvenstva v Istanbulu, pa je postal športnik leta 2017. Ker mu natrpan urnik v nemškem klubu ne dovoljuje prazničnega oddiha, je njegovo priznanje prevzela mama Jana Nikolić, skupaj z očetom Davidom Aleksejeva glavna opora in podpora. Aleksej igra trenutno v Nemčiji za tamkajšnji klub Brose Bamberg, ki nastopa v Evroligi.

Postojnski košarkar in državni reprezentant Aleksej Nikolić je bil na prireditvi v Hrpeljah razglašen tudi za najboljšega športnika Primorske.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

LOKOSTRELSTVO

Sredi decembra je potekala v Kamniku tekma, ki šteje za dvoranski pokal, po tekmi pa je bila še slavnostna zaključna prireditev lokostrelske zveze Slovenije. LK MINS Postojna je bil razglašen za naj klub leta: njegovi člani so postali skupni zmagovalci dvoranskega pokala, med posamezniki pa sta izstopala Nala Jurca – prejela je pohvalo LZS za drugo mesto na EP in značko višjega ranga, in Aljaž Kaluža – ta je bil nepremagljiv.

Aljaž je osvojil kar pet naslovov državnega prvaka, je zmagovalec treh slovenskih pokalov in je popravil kar štiri državne rekorde. Seveda so za skupen uspeh zaslužni vsi tekmovalci, trenerji in starši.

Že v dopoldanskem času se je začela tekma dvoranskega pokala, na kateri so MINS-ovci prav tako posegali po najvišjih uvrstitvah. Najvišjo stopničko so si priborili **Nala Jurca** med mladinkami ukrivljeni lok, **Matic Jager** med kadeti ukrivljeni lok, **Primož Mekina** med kadeti sestavljeni lok, **Tinkara Kogej Kardinar** med mlajšimi deklicami ukrivljeni lok, **Matic Kontelj** med dečki goli lok in **Stanislav Natlačen** med veterani ukrivljeni lok. Drugo mesto je osvojil **Nik Stančič** med dečki goli lok, tretje pa **Iva Rusjan** med mladinkami ukrivljeni lok in **Miran Kaluža** med veterani goli lok. Na tekmi so barve kluba zastopali še Timotej Obreza Škerjanec, Aljaž Kaluža, Dejan Savić, Igor Gajić in Andrej Natlačen.

Konrad Jurca

KOŠARKA

V letošnji sezoni so odlične predstave zaščitni znak postojnskih košarkarjev. V 3. skl zahod še naprej prepričljivo vodijo, saj so ob desetih zmagah zabeležili en sam poraz.

V derbiju so gladko odpravili Pivko Perutninarstvo – razlika je znašala kar 20 točk; svoj prvi in edini poraz pa so doživeli na gostovanju v Tolminu (70 : 66). V nadaljevanju sezone bo ekipa PVC Nagode Postojna močnejša še za tri košarkarje. V klub se vrača **Lovro Hren** (za Postojnčane je igral že prejšnjo sezono), prišla pa sta še nov organizator igre **Nini Gabrijel** (v lanski sezoni je branil barve Grosuplja, letos pa igral za LTH Casting iz Škofje Loke) in **David Vac** – še v lanski sezoni košarkar Portoroža. Vsi trije so debitirali na domači tekmi proti Novi Gorici in pomagali postojnskemu klubu do nove zmage. Do konca prvega dela so ostali še trije krogi. Naši košarkarji se bodo v domači dvorani 27. januarja ob 19. uri najprej pomerili z ekipo Hidrie, 3. februarja sledi gostovanje v Ajdovščini, zaključek prvega dela pa bo 9. februarja, ko se bodo postojnski košarkarji pomerili z ekipo Globusa.

MLADINCI U19, ki nastopajo v 2.skl, še naprej nizajo dobre rezultate, saj imajo v drugem delu v skupini CZ ob štirih zmagah tri poraze.

KADETI U17 v drugem delu prvenstva merijo moči v skupini B3, v kateri so dosegli štiri zmage, ob tem pa imajo prav toliko porazov.

PIONIRJI U15 nadaljujejo z nastopi v 1. skl, kamor so se prebili iz 2. skl. V skupini B6 imajo po sedmih odigranih tekmah štiri zmage in tri poraze.

Boštjan Blaško

Zadovoljni smučarji SK Markin po tekmi NPR na Cerknem.

SMUČANJE

Zima je letos že zelo zgodaj, ponekod že novembra, poskrbela za sneg na smučiščih, vendar spremenljive vremenske razmere konec decembra in v januarju smučarjem niso bile povsem naklonjene. Kljub temu uspehov postojnskih smučarjev na tekmah ne manjka.

Postojnski smučarji tekmujejo v Pokalu Sloski, Pokalu Notranjsko-primorske regije in Primorskem pokalu. Na tekmah za Pokal Sloski, na katerih se merijo tekmovalci iz vse Slovenije, so najbolj aktivni **člani Smučarskega društva Postojna**, na ostalih tekmovanjih pa tudi **člani SK Kalič** in **SK Markin**.
Za Pokal Sloski so bile do sedaj izpeljane tri tekme, dva veleslaloma in en slalom. S četrtim mestom na slalomu v Kranjski Gori ter petim na veleslalomu na Krvavcu se je v kategoriji U16 izkazala **Urša Poženel Vilhar**. Prav tako peti je bil na Krvavcu tudi **Aljaž Kranjec**. Do konca sezone bosta imela s sotekmovalci iz kluba za izboljšanje teh rezultatov še precej priložnosti. Na koledarju je namreč po pet slalomov in veleslalomov, dva superveleslaloma, za konec sezone pa prvič tudi paralelni slalom in veleslalom.
Ta ekipa SD Postojna napreduje po smučinah klubskih kolegov, ki sta državna reprezentanta. Matevž Rupnik je član ekipe za tehnične discipline za evropski pokal, Krištof Fabjan pa član moške mladinske reprezentance, katere glavni trener je Andrej Lukežič.

V Pokalu Notranjsko-primorske regije tekmuje približno 100 otrok iz 14 klubov, kar je na enaki ravni kot v preteklih sezonah. V letošnji načrtujejo šest tekem; izpeljavo dveh do sedaj jim je že preprečilo slabo vreme. Edina tekma je bila izpeljana konec decembra na Cerknem. Zmage v svojih kategorijah so dosegli **Urša Poženel Vilhar, Aljaž Kranjec in Kaja Rebec** iz SD Postojna ter **Tilen Vidergar** iz SK Markin, uvrstitve na stopničke za zmagovalce pa še **Anžej Arčon in Alja Ronzullo** iz SD Postojna ter **London Klemenc, Karin Filipčič in Žiga Šadl** iz SK Markin.

Izpeljana je bila tudi že prva tekma za Primorski pokal – tekma za Pokal Javornika. Smučarji vseh starosti iz štirinajstih klubov so se zagrizeno pomerili na Cerknem: člani SK Markin so v skupnem seštevku osvojili sedmo, člani SK Kalič pa deveto mesto. V okviru Primorskega pokala bodo člani SK Kalič 3. februarja organizirali jubilejni, deseti Miškotov memorial.

Besedilo: Barbara Žitko; fotografija: arhiv SK Markin.

TAROK

Januar je bil za tarokiste pester. Odvila sta se že dva turnirja za posamično državno prvenstvo, prvi letošnji klubski turnir ŠD Epic in sedmi krog 15. turnirja Društva upokojencev Postojna.

Na prvem letošnjem turnirju **za posamično državno prvenstvo** v Grosupljem je nastopilo 187 igralcev in igralk iz 19 slovenskih klubov, med njimi tudi peterica postojnskih igralcev. Med Postojnčani sta bila najboljša **Simon Nabergoj** na 9. mestu, aktualni državni prvak za leto 2017 **Alojz Markič** pa na 17. Na drugem **januarskem turnirju** je v Rimskih Toplicah nastopilo 165 tarokistov, tudi četverica iz ŠD Epic Postojna. Odličen drugi je bil Alojz Markič – drugi tudi v trenutni skupni uvrstitvi, peti je bil **Bojan Humar**, ostala dvojica se je uvrstila v spodnjo polovico lestvice. Na **prvem letošnjem klubskem turnirju ŠD Epic**, ki nepretrgoma poteka že trinajsto sezono, je zmagal **Matej Kraševec**. V sedmem krogu **15. turnirja DU Postojna** pa je bil najboljši **Dušan Lekšan**. V vodstvu sta **Edvard Progar** in **Darjo Bergoč**.

BALINANJE

Po krajšem novoletnem premoru se je nadaljevalo ekipno državno prvenstvo oziroma tekmovanje v Super balinarski ligi, v kateri nastopajo tudi postojnski balinarji.

V zimskem prestopnem roku je klub zapustil Gašper Kraševec in prestopil v super ligaša Skalo Sežana, iz BK Orlek Pivka pa je v klub prišel mladi **Patrik Požar**. V prvi letošnji tekmi so varovanci **trenerja Pavleta Švare** gostili ljubljanski Krim, ki je zmagal 18 : 8. Postojnska jama je tako še vedno povsem na začelju lestvice, brez osvojene točke, in jo v nadaljevanju čaka hud boj za obstanek v druščini najboljših slovenskih ekip. Do konca prvenstva je še šest krogov. Postojnski balinarji bodo trikrat igrali doma, trikrat pa gostovali.

V balinarski dvorani v Pivki poteka v zimskem času ob koncu tedna že nekaj let **zimska rekreacijska liga**, v kateri med ekipami iz domače občine nastopa le še Prestranek. Izkušena ekipa **Viktor in Rok Beguš, Jože Doles, Silvo Spinelli, Srečo Kovšca, Denis Kantar, Mitja Kragelj** in **Matej Sotlar** je uvrščena tik pod vrhom tabele.

AGILITY

Športno kinološko društvo (ŠKD) Postojna je priredilo sredi lanskega decembra na Gradu Prestranek tradicionalno božično tekmo v agilityju; hkrati je štela za drugo tekmo Zimskega pokala Slovenije.

Zaradi slabega vremena se je tekme udeležilo le 96 tekmovalnih parov. Med njimi je bilo tudi 6 parov iz našega društva, in niso razočarali. Vsi so dobro opravili s progami, ki sta jih postavili sodnici Anabela Kokalj in Cvetka Gorjan. Najboljše rezultate so dosegli: **Nataša Konobelj in Riva** – v A3Medium sta zmagali, **Luka Kobale in Bijou** sta v A1Large zasedla četrto mesto, v A2Large pa sta **Alenka Gorjan in Jeena** osvojili peto mesto.

Tekma v agilityju za Zimski pokal Slovenije bo ponovno na gradu Prestranek 3. februarja. Glavni organizator bo ŠKD Logatec, na pomoč pa bodo priskočili tudi člani ŠKD Postojna.

Športno kinološko društvo Postojna je aktivno sicer skozi vse leto, če jim le vremenske razmere dopuščajo. Skorajda vsak dan so prisotni na svojem poligonu ob pešpoti proti Pivki jami. Tečaji osnovne poslušnosti in agilityja ter treningi potekajo od začetka marca do konca novembra.

KEGLJANJE

V januarju so se nadaljevala vsa ligaška tekmovanja pod okriljem Kegljaške zveze Slovenije. Postojnski kegljači in kegljavke so v naši najkakovostnejši ligi odigrali dva kroga in nekoliko nepričakovano izgubili vsa štiri srečanja.

Kegljači so doma klonili proti vodeči ekipi Konstruktorja, v gosteh pa proti Jeseničanom. Kegljavke so na svojem kegljišču izgubile proti vodečim Celjankam, v gosteh pa proti Miklavžu. Obe ekipi, moška in ženska, sta trenutno uvrščeni v zlato sredino.

Premor med jesenskim in spomladanskim delom kegljaške sezone so v KK Proteus uspešno izkoristili, saj so se na državnih prvenstvih okitili s tremi odličji. Na DP za mladince oziroma mlajše člane do 23 let je ekipa Proteusa (**Nejc Miklavec, Žiga Požar, Danijel Lavrič** in **Dušan Pavlović**) na kegljiščih v Novi Gorici, Tržiču, Cerknici in Kranju podrla največ kegljev in pred mariborskim Konstruktorjem osvojila naslov ekipnega prvaka Slovenije. Na podobnem tekmovanju – igrali so v Pivki, Slovenj Gradcu, Novi Gorici in Kranju – so Postojnčanke (**Maša Miklavec, Maruška Ogrizek, Sanja Dostanič** in **Lara Grželj**) osvojile naslov podprvakinj.

Danijel Lavrič je postal mladinski državni prvak za sezono 2017/18 v disciplini sprint, uspeh pa sta dopolnila še **Žiga Požar** z 9. mestom in njegov brat **Enej** s 15. Na podobnem tekmovanju je bila mladinka **Sandra Dostanič** peta, **Maruška Ogrizek** pa deveta.

V kegljaškem sprintu so tekmovali tudi kadeti: četrto mesto na DP je osvojil **Tine Vidmar**, osmo pa **Matevž Vilhar**.

Brane Fatur

PRIDI PO ZNANJE IN URESNIČI SVOJE SANJE

Vabljeni na:

informativna dneva
9. 2. 2018 ob 9^{00} in 15^{00}
10. 2. 2018 ob 9^{00}

SGLŠ Postojna je vstopna postaja za nadaljnje izobraževanje, za zaposlitev, za samostojno podjetništvo. Šolanje v SGLŠ je odličen START UP za življenje, saj boste soustvarjalci inovativnih produktov za svet in vaš uspeh.

PROGRAMI:
SSI GOZDARSKI TEHNIK
SPI GOZDAR
SPI MIZAR
SSI ZDRAVSTVENA NEGA
SPI BOLNIČAR-NEGOVALEC
DD VZGOJNI PROGRAM

SGLŠ
POSTOJNA
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna
www.sola.sgls.si

Šola z vrhunskimi uspehi v evropskem merilu
Mednarodne izmenjave dijakov
Dogaja, DOGAJA: tudi, ko ni pouka!

NAPOVEDNIK FEBRUAR 2018

19.30
02
Tvoj bodoči bivši mož
Monokomedija z Vidom Valičem
Vstopnina: 15 EUR v predprodaji, 18 EUR na dan dogodka.
Vstopnice v predprodaji na Eventimovih prodajnih mestih.

17.00
07
Prešerno o Vilharju
Proslava. Vstop prost!
Organizator: OŠ Miroslava Vilharja

19.00
08
Proslava ob kulturnem dnevu
Organizator: Občina Postojna in
Zavod Znanje Postojna

18.00
13
Pustni ples
DJ Janko
Hotel Šport
Vstop prost!

19.30
14
Klapa Tramuntana
Valentinov koncert
Vstopnina: 13 EUR v predprodaji, 15 EUR na dan dogodka. Prodaja: Eventim

17.30
15
Veveriček posebne sorte
Otroška plesna predstava
Plesni teater Ljubljana
Vstopnina: 6 EUR

19.30
16
Primorski fantje
Narodno-zabavni koncert
Vstopnina: 15 EUR

Cel dan
17
Moj kino
Vstopnica: 6,5 EUR
Za člane kluba Moj kino: 4,99 EUR

19.30
20
Buh pumagej!
Gledališka predstava
Vstopnina: 15 EUR

20.00
25
Čakalnica
Komedija z Rifletom in Bizovičarjem
Vstopnina: 18 EUR. Vstopnice v predprodaji na Eventimovih prodajnih mestih.

19.30
27
Duo Paier & Vlačić
Koncert: harmonika/violončelo
Vstopnina: 15 EUR

KULTURNI DOM POSTOJNA

legenda
- Za otroški abonma Mali medo in nekaj prostih mest za izven.
- Za abonma in nekaj prostih mest za izven.
- Za Narodno-zabavni abonma in nekaj prostih mest za izven.
- Vstopnice lahko kupite na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred predstavo.
- Vstopnice v predprodaji dobite v TIC Galeriji in na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred predstavo.

Kulturni dom Postojna si pridržuje pravico do spremembe programa.

MESEC Z ZAVODOM ZNANJE

Vabljeni k ogledu začasnih razstav v Notranjski muzej Postojna:
- Muzej je Vaš (do 18. 5. 18)
- Pozabljena dediščina Betalovega spodmola (do 18. 5. 18)
- Jezerski čoln – Drevak

Kulturni dom Postojna:
- Cvetana Planinskega polja (do 31. 1. 18)

01

10.00 Srečanje
Masaža dojenčka
Vodi Mojca Kurent
Točka moči

02

19.30 **Tvoj bodoči bivši mož**
Kulturni dom Postojna

Vstopnina: 15 EUR v predprodaji, 18 EUR na dan dogodka.
Vstopnice v predprodaji na Eventimovih prodajnih mestih.

04

Brezplačni vstop za občane
Notranjski muzej Postojna

07

17:30 **Vzgoja lastnih sadik**
Prijava na tocka.moci@zavod-znanje.si.
Udeležba brezplačna.
Točka Moči

17:00 **Prešerno o Vilharju**
Proslava (org. OŠ Miroslava Vilharja)
Kulturni dom Postojna

08

18:00 **Prešernov dan**
DAN OBČINE LOŠKA DOLINA:
predavanje Janje Urbiha, Plavajoči grad.
Brezplačen vstop na vse razstave.
Notranjski muzej Postojna

19:00 **Proslava ob kulturnem dnevu**
Kulturni dom Postojna/Občina Postojna

10

10.00 **Pustno rajanje za najmlajše**
Vstop prost!
Točka moči

12

10.00 Regionalno srečanje Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) in Tedna kulturne dediščine (TKD)
Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost
Notranjski muzej Postojna

13

18.00 **Pustni ples**
Vstop prost!
Hotel Šport

14

19.30 Valentinov koncert
Klapa Tramuntana
Kulturni dom Postojna

Vstopnice v predprodaji dobite v TIC Galeriji in na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred predstavo.

15

17.30 **Veveriček posebne sorte**
Kulturni dom Postojna

Za abonma Mali medo in za izven (6 EUR).
Vstopnice na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred pred predstavo.

16

19.30 **Primorski fantje**
Kulturni dom Postojna

Za abonma in za izven (15 EUR).
Vstopnice v predprodaji dobite v TIC Galeriji in na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred pred predstavo.

17

cel dan **Moj Kino**
Kulturni dom Postojna

20

19.30 **Buh pumagej**
Kulturni dom Postojna

Za abonma in za izven (15 EUR).
Vstopnice v predprodaji dobite v TIC Galeriji in na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred pred predstavo.

22

17.00 **Orhideje - tropske in divje lepotice**
Cena delavnice je 5 EUR.

Prijave sprejemamo do 19.02.2018
Ljudska univerza Postojna

25

20.00 **Čakalnica**
Komedija z Rifletom in Bizovičarjem
Kulturni dom Postojna

Vstopnina: 18 EUR. Vstopnice v predprodaji na Eventimovih prodajnih mestih.

26

17:00 **Tečaj šivanja in krojenja**
Cena tečaja je 120 EUR.
Prijave sprejemamo do 19.02.2018.
Ljudska univerza Postojna

27

19:30 **Duo Paier & Valčić**
Koncert: harmonika/violončelo
Kulturni dom Postojna

Vstopnice v predprodaji dobite v TIC Galeriji in na blagajni Kulturnega doma Postojna, uro pred pred predstavo.

Več informacij na www.zavod-znanje.si

Jutranje aktivne meditacije
Vsak torek in četrtek 8.00
Točka moči - Zelena dvorana

Skupina za samopomoč pri tesnobi
Vsak torek ob 18.00
Točka moči - Zelena dvorana

Prijave na:
tocka.moci@zavod-zanje.si

Access Bars
Tretji petek v mesecu ob 15.00
Točka moči - Zelena dvorana

Prijave na:
tocka moci@zavod-znanje.si

BREZPLAČNI TEČAJI NA LJUDSKI UNIVERZI

Na vse tečaje se lahko prijavite na:
lu-postojna@zavod-znanje.si
ali 05/721 12 80
do: 29. 1. 2018
Ljudska univerza Postojna

24.1. ob 16.30 uri
Tečaj slovenščine za tujce
50-urni tečaj bo potekal dvakrat tedensko in je priprava na izpit iz znanja slovenščine za pridobitev državljanstva.

29.1. ob 16.00 uri
Google - okno v svet
50-urni tečaj, kjer boste spoznavali delo z aplikacijami Google.

30.1. ob 16.00 uri
Začetni tečaj angleščine
50-urni tečaj.

31.1. ob 16.30 uri
EXCEL – Pridobite si potrdilo o znanju Excela in finančne pismenosti

1.2. ob 16.00 uri
Računalniška pismenost odraslih
Osnovni 60-urni tečaj računalništva.

6.1. ob 16.30 uri
V znanju je moč
Naučimo se obvladovati stres in obnovimo znanje prve pomoči.

FEBRUAR

vodnik dogajanja v občini Postojna

Podrobnejše decembrsko dogajanje je na naslednjih straneh

- **četrtek, 25.1., 18.00**

Na sledi - Jurij Popov

Jurij Popov je poznan novinar, publicist, popotnik, fotograf in tudi avtor knjige o prostituciji na Slovenskem. Tokrat ga bomo pobliže spoznali na tematskem večeru s spremljajočo razstavo fotografij.

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- **sreda, 31.1., 17.30**

Vloga teritorialne obrambe pri osamosvojitvi Slovenije

Predavatelj Cveto Kravanja.

Večgeneracijski center (Zelena dvorana)

- **torek, 6.2., 18.00**

Srečanje s slikarjem Marjanom Mančkom

ob njegovi 70-letnici (pogovorni večer, video projekcija in razstava).

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- **sreda, 7.2., 16.00**

Odkritje spominske plošče Alojzu Srebotnjaku

slovenskemu skladatelju in zaslužnemu profesorju, ki se je rodil 27. junija 1931 v Postojni.

Ljubljanska cesta 26 v Postojni

- **četrtek, 15.2., 18.00**

Predstavitev nove knjige Postojnčanke Barbare Stegel

Iskanje sakralnega skozi starodavna znanja.

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- **vsako sredo med 16.30 in 20.00 uro**

KULTURnO sredIŠČE , Tržaška cesta 55 v Postojni

Krožek Igrača veselje obrača

Delavnica je namenjena vsem, ki si želijo ustvarjati igrače za svoje otroke, nečake, vnuke ... Krožek je brezplačen, seveda pa so dobrodošli tudi prostovoljni prispevki. Zaželeno je, da sporočite svojo prisotnost. Jernejo lahko dobite na do.re.mi.zivljenja@gmail.com ali na 040 217 138.

- **5. do 10. februar**

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna vam v tednu ob Slovenskem kulturnem prazniku podarja odpisane knjige.

Pridržujemo si pravico do spremembe programa zaradi okoliščin, na katere nimamo vpliva. Dodatne informacije vam nudimo na Občini Postojna. Priporočamo, da program prireditev spremljate na **www.postojna.si.**

Odprtje je blizu

Medtem ko potekajo intenzivna zaključna dela na stavbi težko pričakovanega in nujno potrebnega novega Gasilsko-reševalnega centra Postojna, je Občina Postojna konec januarja podpisala dve pogodbi za dobavo in montažo opreme, ki je potrebna za gasilske delavnice (garaže) in drugo opremo za izvajanje gasilskih dejavnosti. Na osnovi dveh javnih razpisov je bila za dobavitelja izbrana ljubljanska družba IMEXA, ki bo opremo v nove prostore namestila v roku meseca dni po uvedbi v delo, skupaj v vrednosti dobrih 122.000 evrov. »S to pogodbo smo še korak bližje selitvi vseh struktur zaščite in reševanja v nov, sodoben center, ki bo zagotavljal večjo učinkovitost in predvsem večjo varnost za ljudi, ki bodo v njem delali,« je na podpisu pogodbe poudaril Igor Marentič, postojnski župan.

V novem centru, ki se bo raztezal na 3.200 kvadratnih metrih, bodo ustrezne prostore namreč dobili **gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Postojna, Gasilska zveza Postojna, reševalna in patronažna služba Zdravstvenega doma Postojna, reševalna postaja Meditrans, Civilna zaščita Občine Postojna ter jamarski in drugi reševalci**. V pritličju bodo večinoma garaže za gasilska vozila, v nadstropju pa garaže za reševalna vozila ter pomožni in pisarniški prostori. Ob novem centru, pred porodnišnico bo urejen tudi heliodrom, ki bo namenjen nujnim helikopterskim prevozom. »Gradbena dela potekajo skladno s potrjenim terminskim planom, sicer je nekaj zamude zaradi neugodnih vremenskih razmer, pričakujemo pa, da se bodo uporabniki v nov center lahko preselili v začetku poletja,« napoveduje postojnski župan. Vrednost izgradnje je 3,9 milijona evrov z vključenim DDV, ki jih v pretežni meri financira Občina Postojna iz proračunskih sredstev, 600.000 evrov pa bo prispevalo Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije, in vključujejo tudi omenjeni znesek za opremo.

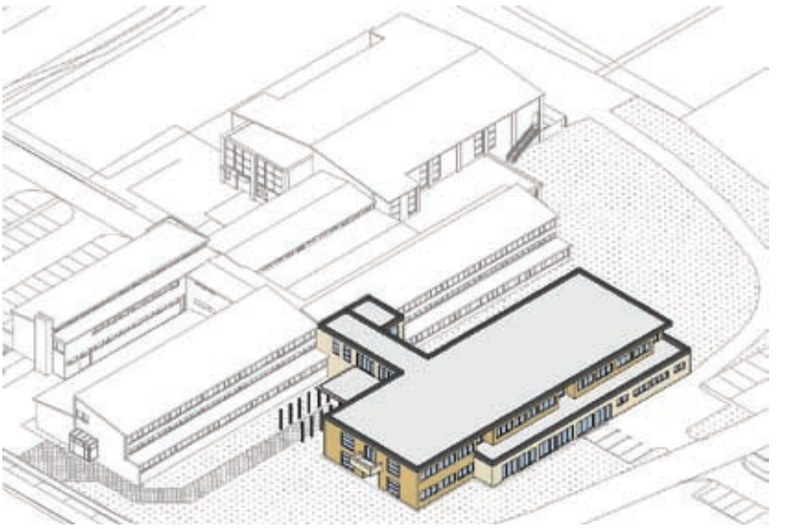
Osnova za podpis sta bila dva razpisa – javno naročilo opreme za namene gasilske dejavnosti in javno naročilo tehnične opreme prostorov, oba objavljena 25. oktobra lansko leto, na katerem je bilo 12. oziroma 27. decembra kot najugodnejši ponudnik je bilo izbrano ljubljansko podjetje IMEXA. Pogodbena vrednost opreme za gasilske dejavnosti znaša 51.655,08 evra, za tehnično opremo 70.861,27 (obe vrednosti vključujeta DDV), skupaj torej 122.516,35 evra.

Prvi korak k širitvi šole

Župan občine Postojna je z Iztokom N. Čančulo, direktorjem družbe Misel, podpisal pogodbo za izdelavo celotne projektne dokumentacije za prizidek Osnovne šole Antona Globočnika, pri kateri se upoštevajo načela trajnostne gradnje. Pogodba je vredna 48.556 evrov z vključenim DDV in vključuje pridobitev projektnih pogojev ter izdelavo projektne gradbene dokumentacije, pridobitev soglasij, pridobitev gradbenega dovoljenja, izdelavo projektantskega predračuna in popisa del, izdelavo projekta za izvedbo in projektantski nadzor v času pridobivanje ponudb izvajalcev gradbeni-obrtniških del ter izvajanja del.

dela bodo predvidoma zaključena do 1. septembra 2020

»To je prvi korak oziroma osnova za novo in nujno pridobitev v občini, saj je otrok vedno več, česar smo zelo veseli,« je poudaril župan. Spomnimo se, da namerava Občina v naslednjih treh letih Osnovni šoli Antona Globočnika prizidati 2.200 kvadratnih metrov novih prostorov (trenutno ima šola 5.600 kvadratnih metrov), s katerimi bomo lahko dolgoročno rešili vprašanje vedno večjega vpisa otrok. Celotna investicija je ocenjena na 3,5 milijona evrov, zaključek pa je predviden do 1. septembra leta 2020, ko bodo lahko v nove učilnice vstopili prvi otroci. V prizidku bo v dveh etažah prostora za deset novih učilnic ter dve za nivojski pouk, poleg pa še pripadajoči kabineti, sanitarije, garderobe, dvigalo, nova večja zbornica, jedilnica in kuhinja, poleg novega prizidka bomo uredili še 800 kvadratnih metrov že obstoječih prostorov, predvsem avlo in obstoječo kuhinjo.

Po sprejetju proračuna za leto 2018 je občina tako že izvedla prvi korak k začetku gradnje, na razpisu je izbrala projektanta, to je družbo Misel, letos sledi še pridobivanje vseh dovoljenj ter izbira izvajalca in konec leta predvidoma postavitev temeljnega kamna, saj morajo biti dela zaključena do začetka šolskega leta 2020/2021, torej 1. septembra 2020.

Zadovoljstvo uporabnikov

Poslanstvo občinske uprave je poleg realizacije strateških usmeritev, zagotavljanja infrastrukture, vsebin kot so izobraževanje, kultura in šport, ter skrbi za čim višjo kakovost življenja vseh občank in občanov, tudi izvajanje storitev. »Vsakodnevno se srečujemo z različnimi izzivi, ki jih rešujemo skladno z našimi pristojnostmi,« pove Marina Rebec, direktorica občinske uprave, in dodaja, da je skrb za zadovoljstvo uporabnikov v tem procesu izredno pomembna. »Zagovarjamo sodoben pristop do reševanja zahtev, s katerim razbremenjujemo uporabnike in skrajšamo upravne roke,« poudarja direktorica.

Sicer pa kakovost javne uprave in zadovoljstvo državljanov vpliva na uspešnost celotne države, zato si na nacionalnem nivoju prizadevajo, da bi bile javne storitve (tako v upravnih enotah kot tudi na Občinah) čim bolj dostopne, kakovostne, enostavne in prijazne za uporabnike. Na Ministrstvu za javno upravo so tako vzpostavili projekt, namenjen merjenju zadovoljstva uporabnikov javnih storitev, katerega cilj je vzpostaviti sistem koordiniranega, stalnega merjenja zadovoljstva uporabnikov storitev. Projektu se je poleg urada Finančne uprave Republike Slovenije v Postojni, ki po vseh statistikah sodi med najuspešnejše v državi, pridružila tudi Občina Postojna. Slednja glede na kazalnike sodi med najuspešnejše slovenske občine, sploh glede realizacije proračuna, veliko pozornosti pa namenja tudi ustvarjanju pozitivnega pristopa občinskih uradnikov do vseh postopkov. »Naš cilj je, da bi birokratizacijo zmanjšali na najnižjo stopnjo ter tako uporabnikom omogočili enostavne in predvsem hitre postopke. Pri tem pa se nam še vedno pogosto dogaja, da uporabniki zamenjujejo občinsko upravo in upravno enoto. Resda smo v isti stavbi, vendar imamo povsem druge pristojnosti,« je razložila direktorica in v isti sapi dodala, da tudi to ni ovira, saj je potrebno učinkovito sodelovati tudi med različnimi institucijami.

spletna anketa je na voljo na https://gov-ankete.si/obcina-po

Letos zato začenjamo s šestmesečnim pilotnim projektom merjenja zadovoljstva uporabnikov z željo, da izražena mnenja strank skrbno analiziramo in na tej podlagi sprejmemo potrebne ukrepe za izboljšave. Uporabnikom želimo omogočiti stalno in tekoče izražanje mnenja in ocene izkušnje na organu, kjer so opravljali storitve, istočasno pa predstojnikom, odločevalcem in širši javnosti omogočiti vpogled v ažurne in medsebojno primerljive podatke o zadovoljstvu strank s storitvami.

Anketiranje zagotavlja anonimnost in neodvisnost in poteka na več načinov, s poudarkom na spodbujanju uporabe digitalnih načinov (mobilni telefoni, tablice in računalniki), možno pa je tudi fizično izpolnjevanje vprašalnikov. Podatki bodo analizirani s pomočjo enotne spletne aplikacije, ki nudi podrobno analiziranje zajema podatkov, merjenje zadovoljstva in izpise obdobnih poročil. Na Občini Postojna sta za namene anketiranja urejena dva kotička; v prvem in drugem nadstropju.

Projekt smo začeli izvajati, v sredo, 17. januarja, spletna anketa pa je na voljo na https://gov-ankete.si/obcina-po.

Minimalna plača

Ekonomisti opozarjajo, da lahko prevelik dvig minimalne plače povzroči brezposelnost (zaradi večjih stroškov za delodajalce) in s tem revščino. A te argumente je v času gospodarske rasti in vedno manjše brezposelnosti težko razumeti. Še posebej to težko razume tisti, ki prejema minimalno plačo in se težko preživlja. Na ljudi, ki prejemajo minimalno plačo, je vedno potrebno biti pozoren, ob tem pa moramo paziti, da ne porušimo razmerja med minimalno plačo in povprečno plačo v Sloveniji, kajti vsak mora za svoje delo dobiti pošteno plačilo. Z minimalno plačo reguliramo trg dela, varujemo delavce pred izkoriščanjem, zmanjšujemo revščino in zagotavljamo dostojno življenje.

Erika Dekleva, poslanka državnega zbora

Prav je, da se plače zvišajo, pa ne le minimalne – ampak vse, vendar v sprejemljivih okvirjih. S tem mislim na v Ustavo zapisano fiskalno pravilo, s tem mislim na to, da ne smemo porabiti, več kot ustvarimo. Ne moremo si privoščiti manj socialnih transferjev, manj investicij ali celo nove zadolžitve. Slika pač ni črno-bela, naslikati pa jo moramo tako, da bo všeč vsem.

Spodbudno je, da minimalno plačo v Sloveniji prejema manj zaposlenih kot pred petimi leti in upam, da se bo ta trend tudi nadaljeval. Verjamem tudi, da bodo k temu v veliki meri pripomogle investicije, ki jih je pripeljala aktualna vlada. Magna, Yaskawa, Lonstroff so podjetja, ki prispevajo k večji konkurenci med delodajalci in zvišujejo vrednost dela, ki ga pošteno opravljajo naši delavci. A vendar, kako visoka naj bo minimalna plača? Sama verjamem, da moramo enakovredno upoštevati vse vidike. Kako to storiš kot politik ob koncu mandata, ko se bližajo volitve, pa je drugo vprašanje. Odgovor nanj ne bi smel biti težak, če bi se vsi obnašali odgovorno. Nihče od nas namreč ne ve, ali bo v naslednjem mandatu še v politiki, kaj šele v vladi, vsi pa vemo, da bomo še vedno v Sloveniji. In za našo državo in ljudi, ki v njej živijo, moramo delati ves čas - ne le pred volitvami.

LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA

Ljudska univerza Postojna

**Uspešno končana osnovna šola predstavlja prvo, pomembno stopničko na poti do poklica.
Če osnovne šole še niste dokončali, jo lahko pridobite pri nas.**

Vabimo vas, da se nam pridružite in se do 9. februarja 2018 vpišete v tajništvu Ljudske univerze Postojna, Ljubljanska cesta 2, Postojna.

Osnovna šola za odrasle je brezplačna.

Dodatne informacije osebno na sedežu LU Postojna, na telefonu 05 721 12 83 ali nam pišite na elektronski naslov lu-postojna@zavod-znanje.si.

Lepo vabljeni!

TIC-i ključni za uspeh turizma

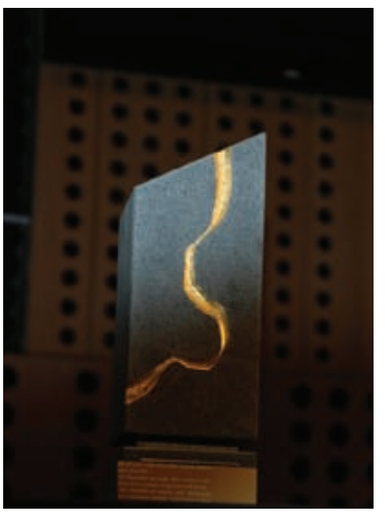
Turistično informacijski centri (TIC) so izredno pomemben dejavnik v celotnem procesu spodbujanja turističnega dogajanja in nasploh bistvenega pomena za promocijo turistične ponudbe. Pod okriljem Zavoda Znanje Postojna, OE Turizem delujeta v Postojni dva informacijska centra, TIC Galerija pri Knjižnici Bena Zupančiča in TIC Postojna na Tržaški cesti. Informacijski službi skrbita za informacije o najrazličnejših temah in nasploh gostom posvečata veliko pozornosti, kar je na veliko veselje vseh pripeljalo do dviga kvalitete storitev in splošnega zadovoljstva obiskovalcev.

V letu 2017 je TIC Galerijo obiskalo 7.929 posameznikov, TIC Postojna pa 6.278 posameznikov, skupaj torej 14.207 obiskovalce, kar je za 75,4 odstotka več kot v letu 2016.

Največ, 27,2 odstotka vseh gostov je bilo Slovencev, sledijo Italijani (14,5), Nemci (6,7), Francozi (5,2), Španci (4,8) in Angleži (3,7 odstotka). Precej je tudi Izraelcev in Nizozemcev, je pa res, da Postojno obiščejo posamezniki z vseh koncev sveta.

Ekipa OE Turizem gradi na dejstvu, da sta oba informacijska centra vir kvalitetnih informacij o najrazličnejših dogodkih, aktivnostih in dogajanju nasploh v postojnski regiji ter tudi širše. Poleg tega stremijo k temu, da z najrazličnejšimi informacijami pomagajo tako splošni lokalni javnosti, akterjem v turizmu, kot tujim gostom. Prav tako ne manjka zanimive ponudbe darilnega programa, saj je TIC Galerija lansko leto postal tudi predstavitveno-prodajno središče umetniško-obrtnih izdelkov lokalnih ustvarjalcev (Društvo Lokalc). Novost pa je tudi to, da lahko odslej v TIC Galerija kupite vstopnice za različne kulturne dogodke v občini Postojna.

Zlati kamen 2018

Tudi v letošnjem letu je občina Postojna kandidatka za Zlati kamen, nagrado za najbolj prodorne občine. Kandidatke za nagrado, s katerimi se bomo potegovali za zmago, so še Ajdovščina, Kobarid, Ivančna Gorica, Kočevje, Logatec, Brežice, Radlje ob Dravi, Žalec, Hoče-Slivnica, Murska Sobota in Ruše. Kot so zapisali organizatorji na spletni strani je »v Postojni nova garnitura v občino prinesla svež veter, veliko novih idej, ki so pripeljale že do prvih merljivih rezultatov«.

Katere občine so zmagale po regijah in katera je prejemnica nagrade Zlati kamen 2018 bodo organizatorji slovesno razglasili na konferenci Zlati kamen, ki bo 13. februarja v Ljubljani in se je bomo udeležili tudi mi.

Zaščita domačih naravnih habitatov

Kras.re.vita: Izboljšanje stanja naravovarstveno najpomembnejših delov travišč in barjanskih površin na Cerkniškem jezeru in Planinskem polju

V okviru projekta Kras.re.vita, ki je financiran iz strani Evropske unije - Evropskega sklada za regionalni razvoj, bo Zavod Znanje Postojna z Notranjskim muzejem Postojna, prispeval k izboljšanju stanja štirih kvalifikacijskih habitatnih tipov in osmih kvalifikacijskih vrst znotraj dveh območij Natura 2000, in sicer Notranjskega trikotnika in Cerkniškega jezera. Hkrati bo glavnina izvedenih ukrepov pozitivno vplivala tudi na druge ogrožene živalske in rastlinske vrste, ki živijo na teh območjih.

Delo bo osredotočeno predvsem na območje Planinskega polja. Tu bomo skušali izboljšati stanje ohranjenosti habitata vrst, kot so navadni netopir *(Myotis myotis),* travniška morska čebulica *(Scilla litardierei),* kosec *(Crex crex)* in pisana penica *(Sylvia nisoria).* Hkrati bomo v prostor umestili določene usmerjevalne in izobraževalne objekte, ki bodo prispevali k večji prepoznavnosti Planinskega polja, tako pri nas, kot tudi v tujini.

Med tem zimskim časom pa lahko obujate spomin na cvetoče poljane Planinskega polja z razstavo Cvetano Planinskega polja, ki je na ogled v Kulturnem domu Postojna.

Novi vodja muzeja

Mag. Slavko Polak je s 1. januarjem prevzel funkcijo vodje muzeja v obsegu polovičnega delovnega časa, v drugi polovici pa bo še naprej opravljal delo kustosa biologa. Delo vodje bo opravljal do pričakovane spremembe ureditve statusa muzeja.

»Kot smo bili soglasni v kolektivu, muzej kljub trenutni ureditvi potrebuje vodjo, v primeru samostojnosti pa direktorja, in sicer za poln delovni čas, da na dolgi rok ohranimo pooblaščenost in uredimo manjko vitalnega, vodilnega kadra, ki edini zagotavlja ustrezen razvoj institucije,« je novemu vodji čestitala Vladka Krese, direktorica Zavoda Znanje Postojna, pod čigar okriljem (še) deluje Notranjski muzej Postojna.

Zlati kabel gimnazijcem

Migranti z očmi migrantov, pestrost besedišča in razvijanje digitalnih znanj z uporabo različnih spletnih orodij so bile ključne usmeritve za aktivno in izjemno delo gimnazijcev pod vodstvom Lidije Mlakar.

Dijaki splošnega izobraževanja, ki so za drugi tuji jezik izbrali nemščino, so pod vodstvom profesorice Lidije Mlakar sodelovali v projektu Together in Europe, ki se je izvajal izključno v digitalni obliki. S sodelovanjem v projektu so dijaki ciljno raziskovali tematiko migrantov, ki jih v različnih programih izobražuje Šolski center Postojna. Za začetek so izjemno dobro nadgradili projektno nalogo dijakinj programa ekonomski tehnik (pri mentorici Kajetani Tornič). Z njo sta namreč predstavili kulturno pestrost in raznolikost migrantov v njihovem kulturnem programu, uresničenem s plesom, pesmijo in hrano.

Gimnazijci so pri uresničevanju projekta Together in Europe pripravili intervjuje, odkrivali ključne razloge za migracije dijakov, ki se izobražujejo pri nas, ter začutili bolečino, strah in nujo po »begu« iz njim domačega okolja v popolnoma tuj prostor, kjer jih stigme še vedno preganjajo. Z veliko mero empatije so pristopili k oblikovanju video gradiva in ob tem spoštovali kulturno raznolikost, norme in ovire, s katerimi se srečujejo migranti. Tako je del video posnetkov popolnoma zatemnjen, saj se dijaka tujca bojita morebitnega preganjanja; večina obrazov je zamegljenih v izogib izpostavljanju in težavam v njihovem primarnem okolju. Posneto so ubesedili v slovenskem in s podnapisi tudi v nemškem jeziku, digitalno različico časopisa pa zapisali v angleščini. Pri delu so skupaj z dijaki iz Turčije in Nemčije uporabljali različna spletna orodja, s pomočjo katerih so ustvarjali, kreirali, oblikovali, delili mnenja, pripravljali izbor vprašanj za intervju id., kot delovni prostor pa uporabljali varno spletno okolje eTwinning.

Dijaki so bili skupaj s profesorji mentorji nagrajeni z evropskim znakom kakovosti (European Quality Lable), med 5.000 projekti na ravni Evropske unije so prejeli denarno nagrado akcije Move2Learn in na nacionalnem nivoju Zlati kabel – najvišjo nagrado, ki jo podeljujeta Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) na področju eTwinninig projektov.

Denarna nagrada bo dijakom in profesorici septembra omogočila potovanje v Nemčijo z namenom, da spoznajo sovrstnike in migrante na partnerski šoli. V ta namen dijaki že pripravljajo okvir potovanja, raziskujejo možnosti prevoza, namestitve in kulturnih obiskov dežele in okolja partnerjev. Pri tem se srečujejo z omejenimi sredstvi in zavezanostjo k čim nižjemu izpustu CO_2 v okolje.

Dijake je delo s sodobnimi inovativnimi pristopi učenja in poučevanja ter s spoznavanjem drugačnosti v sodelovanju z vrstniki iz mednarodnega okolja izjemno motiviralo. Umetnost uspeha je v tem, da znaš biti hkrati drzen in previden (N. Bonaparte). Varno spletno okolje eTwinning to omogoča.

Dolores Keš

AED osnovni šoli

Zadnji šolski dan v letu 2017 ni bil vesel in radosten le za šolarje OŠ Miroslava Vilharja, ampak tudi za Koronarno društvo Postojna. Na novoletni prireditvi z naslovom "Praznikom naproti" je Koronarno društvo Postojna predalo avtomatski eksterni defibrilator, katerega nam je donirala Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO).

Z ozirom, da poteka rekreacijski program telovadbe Koronarnega društva pod strokovnih vodstvom med drugim tudi v telovadnici OŠ Miroslava Vilharja, smo namestili aparat, ki bo služil vsem uporabnikom telovadnice in šole. V nadaljevanju prisrčnega programa, ki so ga osnovnošolci samostojno odlično vodili od začetka pa vse do konca, je v šali predsednik Koronarnega društva Janez Čuček podal prispodobo, da je aparat skoraj podoben mali kitari, vendar rešuje marsikatero življenje. V nadaljevanju je Čuček med drugim poudaril funkcionalnost defibrilatorja z upanjem, da ga ne bo potrebno nikoli, res nikoli, uporabiti. Tako je Postojna bogata še za en več defibrilator več, ti pa so v današnji dobi glede na življenjski slog nujno potrebni, saj je vedno več primerov zastojev srca rešenih prav zaradi uporabe tega aparata.

Slovesnosti se je udeležil tudi župan Igor Marentič, ki je zaželel vsem prijetne in mirne praznike, zlasti brez petard.

Ob tej priliki se Koronarno društvo Postojna zahvaljuje obema donatorjema, tako FIHO in RK Postojna, ki je doniral omarico za namestitev defibrilatorja, prav tako pa tudi ravnateljici OŠ Miroslava Vilharja Mateji Modrijan, s katero društvo prav lepo sodeluje.

Koronarno društvo Postojna apelira na posamezne organizacije in društva, da organizirajo poučne seznanitve in strokovne demonstracije za uporabo aparata, saj nikoli ne vemo, kdaj ga bo potrebno uporabiti. Prav tako priporoča posameznikom, da se udeležijo teh predstavitev in demonstracij.

V Novem letu 2018 pa Koronarno društvo Postojna želi vsem veliko uspehov in osebnega zadovoljstva, zlasti pa zdravja ter dober srčni ritem.

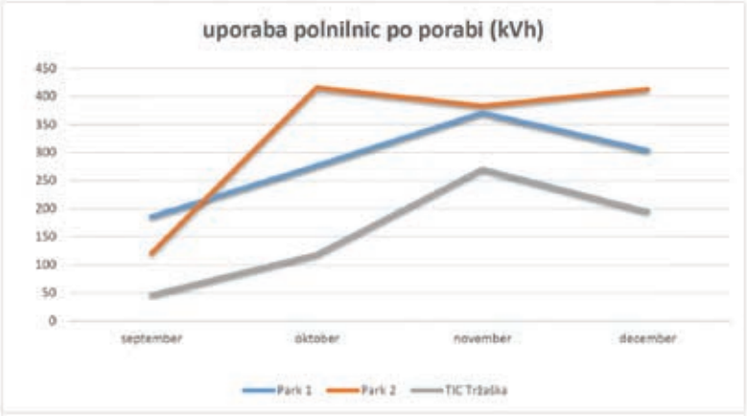
Koronarno društvo Postojna

Polnilnice električnih vozil - prvo trimesečje uporabe

Polninice za električna vozila smo namenu predali 21. septembra lansko leto in so obratovale tri polne mesece. Kot kaže uporaba polnilnic so te enakomerno zasedene, malenkost manjša je zasedenost polnilnice na Tržaški cesti. Polnilnici v centru mesta (pri mestnem parku) realizirata v povprečju približno 80 odstotkov polnjenj električnih vozil. Uporabniki bodo predvidoma lahko svoje električne jeklene konjičke brezplačno polnili še letos.

Polnilnica	september	oktober	november	december
Park 1	186	277	371	304
Park 2	121	416	383	413
TIC Tržaška	47	119	271	195

Poziv občanom Občine Postojna v zvezi s posredovanjem podatkov za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

Občane občine Postojna prosimo, da za namen odmere nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča natančno pregledate podatke o svojih nepremičninah, ki izhajajo iz uradnih evidenc (zemljiška knjiga, zemljiški kataster, register nepremičnin ...). V kolikor podatki v uradnih evidencah niso točni ali pa je prišlo do njihove spremembe, vas prosimo, da nam do konca februarja 2018 posredujete pravilne podatke za odmero nadomestila ter priložite ustrezno dokumentacijo. Prav tako je potrebno podatke popraviti tudi v uradnih evidencah, v kolikor to še ni urejeno. Podlaga za odmero nadomestila je neto tlorisna površina objekta, zabeležena v uradni evidenci Registra nepremičnin (REN, spletna stran http://e-prostor.gov.si/).

Lastnike novogradenj opozarjamo, da petletna oprostitev plačevanja, do katere so po zakonu upravičeni tisti, ki so se vselili v novogradnjo, ni samodejna, temveč morajo za njeno uveljavljanje na Občino Postojna posredovati vlogo z ustreznimi dokazili. Prav tako ni samodejna oprostitev plačevanja nadomestila za prejemnike denarne socialne pomoči.

Sprememba, ki vpliva na odmero nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča in jo je zavezanec posredoval v roku 15 dni od nastale spremembe, se upošteva od prvega dne v naslednjem mesecu, v katerem je sprememba nastala. Če zavezanec zamudi v prejšnjem odstavku določen 15 dnevni rok za posredovanje podatkov, se sprememba upošteva s 1. 1. naslednjega leta.

Za dodatne informacije smo vam na voljo na telefonski številki 05/72 80 736 (Barbara Požar).

Avtobusna postaja Postojna bo mogoče kmalu dobila novo podobo

Avtobusna postaja Postojna na trenutno ni ravno v ponos, vendar odgovorni že več let iščejo možnosti ueditve tega vprašanja. »Z novimi lastniki družbe Avrigo smo že dalj časa v dogovorih glede sanacije oziroma ureditve avtobusne postaje. Oboji se zavedamo, da ne kaže ravno najboljše slike tako domačinom kot tudi obiskovalcem, zato smo že v preteklosti intenzivno iskali rešitev,« poudarja župan in dodaja, da je bilo do zdaj v pogovorih izpostavljenih več možnosti. »Najprej smo se dogovarjali, da bi avtobusno postajo Občina Postojna odkupila in v njej uredila pokrito tržnico. Tako Avrigo kot tudi sami smo stavbo ocenili, vendar je bila vrednost, če ji prištejemo še stroške obnove in ureditve, za Občino prevelik zalogaj,« izpostavlja župan.

Ne glede na to pa Občina Postojna pogovore z izjemno odzivnim vodstvom novogoriške družbe nadaljuje in še naprej išče možnosti. »Trenutno raziskujemo možnost javno-zasebnega partnerstva, s katerim bi dolgoročno uredili to vprašanje. Na Občini smo že pripravili idejno zasnovo potencialne pokrite tržnice, pripravlja jo tudi Avrigo, s katerim se sestajamo vsaj na tedenski osnovi. Eden izmed sestankov je spet dogovorjen konec tega meseca, na njem pa si bomo obe idejni zasnovi medsebojno predstavili in poiskali skupne točke ter način sodelovanja,« je še povedal prvi mož občine. Tako v interesu Občine kot tudi Avriga je, da postajo uredimo na način, ki bo reprezentativen za obe instituciji, in revitaliziramo stavbo z novimi vsebinami.

Sodelovanje s krajevnimi skupnostmi

V občini Postojna deluje 14 krajevnih skupnosti, vodstvo občine pa se s predstavniki redno sestaja tudi na sejah Posvetovalnega sveta. Tako se je župan z vsemi predstavniki KS v zadnjih štirih letih sestal kar osemkrat in usklajeval tako želje kot potrebe z občinskimi zmožnostmi.

Sklicane seje do konca lanskega leta

1. seja 18. 12. 2014- Obravnava predloga proračuna za leto 2015,
2. seja 08. 12. 2015 - Obravnava predloga proračuna za leto 2016,
3. seja 10. 10. 2016 - Obravnava predloga proračuna za leto 2017,
4. seja 28. 11. 2016 - Obravnava predloga proračuna za leto 2017,
5. seja 25. 1. 2017 - Razdelitev sredstev, namenjenih vzdrževanju kulturnih domov in imenovanje delovne skupine za določitev osnov in meril za financiranje krajevnih skupnosti,
6. seja 3. 10. 2017 - Obravnava predloga odloka o financiranju KS,
7. seja 13. 11. 2017- javna naročila 2018, obravnava osnutka odloka o financiranju KS,
8. seja 20. 11. 2017- Obravnava predloga odloka o financiranju KS.

Na seji občinskega sveta pa smo 23. 11. 2017 na 26. seji sprejeli nov Odlok o financiranju krajevnih skupnosti v Občini Postojna, ki je celostno rešil to vprašanje.

Brezplačni prevozi za starejše občanke in občane

Že večkrat smo dobili pobudo, da bi okrepili avtobusne linije brezplačnega mestnega prevoza Furman, vendar smo finančno omejeni. Zato smo iskali način, kako omogočiti predvsem starejšim z ruralnih območij učinkovit način prevoza in ga našli skupaj z Zavodom Sopotniki. Dogovorili smo se, da bo Občina Postojna prispevala sredstva za stroške in enega zaposlenega, ki bo koordinator prevozov, Sopotniki pa bodo zagotovili usposobljene in odgovorne prostovoljce za izvajanje prevozov. Zahvaliti pa se moramo tudi postojnski družbi SAWAL, ki bo brezplačno zagotovila primerno vozilo, in se je na pobudo nemudoma odzvala.

»Mobilnost vseh generacij občank in občanov je izrednega pomena z več vidikov. Prvi je povsem praktičen, saj vpliva na zmanjšanje prometa, posledično obremenjevanje okolja in infrastrukture, drugi pa je socialen. Ljudje se namreč srečujejo, imajo pogostejše stike in tkejo nova prijateljstva,« poudarja župan.

Pričakujemo, da bomo z brezplačno storitvijo Sopotniki začeli 1. marca, in tako starejšim, ki bodo upravičeni do uporabe tega prevoza, omogočili lažji dostop do zdravstvenih storitev, do trgovin, uradov in drugih institucij, predvsem pa, kot že poudarjeno, ohranjanje socialnih stikov. Takoj ko bodo znane vse podrobnosti, jih bomo objavili na naši spletni strani ter v občinskem glasilu, za čim boljšo informiranost pa bomo zaprosili tudi medije. Pričakujemo, da bo ta storitev sprejeta z odprtimi rokami in da bo resnično pripomogla h kakovostnejšemu življenju starejših.

Aktivnosti Sopotnikov v Postojni

12. februarja vas vljudno vabimo na predstavitveni dogodek, ki bo ob 13. uri v sejni dvorani na Knjižnico Bena Zupančiča. Že 19. februarja sledi usposabljanje za prostovoljce in 1. marec začetek izvajanja projekta.

Da bomo lahko starejšim omogočili brezplačne prevoze, potrebujemo prostovoljce, ki jih je v naši občini zagotovo veliko. Pogoji so nekaznovanost , izpit B-kategorije in predvsem veselje do takšnega dela, prijavite pa se lahko preko e-pošte **info@sopotniki.org**.

Do prevozov bodo upravičeni vsi, ki so starejši od 65 let po načelu pravičnosti, vsi prevozi po občini pa bodo brezplačni. V trenutku, ko je nastajal tale Postojnski prepih, še ni bila znana telefonska številka za potencialne uporabnike, jo bomo pa z veseljem objavili v naslednji številki občinskega glasila, ki bo izšla konec februarja, torej pred začetkom akcije Sopotniki.

Občina Postojna bo kot že rečeno zagotovila pokrivanje stroškov, vljudno pa pozivamo gostince, da ponudijo malico za prostovoljce. Vsem, ki bodo sodelovali, se bomo seveda javno zahvalili, vašo pripravljenost na sodelovanje pa lahko tudi sporočite na zgornji e-poštni naslov.

Sopotniki gremo v akcijo!

Kdo smo Sopotniki?

Zavod Sopotniki, zavod za medgeneracijsko solidarnost, je nastal z namenom pomagati starostnikom pri vključevanju v aktivno družbeno življenje. Z medgeneracijskim sodelovanjem želimo preprečiti ali prekiniti izoliranost in osamljenost starejših prebivalcev iz predvsem manjših, odročnejših krajev, ki zaradi oddaljenosti, odsotnosti avta ali slabih prometnih povezav skoraj ne zapuščajo doma.

Z brezplačnimi prevozi starostnikom omogočamo, da se udeležujejo kulturnih dogodkov, obiskujejo svoje prijatelje, gredo k zdravniku, v trgovino ... Tako lahko ne le samostojno in brez skrbi opravijo nujna opravila, temveč tudi spletajo nova poznanstva in prijateljstva ter ohranjajo družabne stike s širšo okolico, ki jim je sicer brez avta predaleč in s tem nedosegljiva. Z nami se lahko zapeljejo po opravkih, na obisk, kulturno prireditev ali zgolj na izlet.

Sopotniki smo prostovoljni vozniki, različnih let in poklicev. Svoje študijske in delovne obveznosti ter prosti čas smo razporedili na način, da lahko z izmeničnimi dežurstvi zagotavljamo redno izvajanje storitve, od jutra pa vse dokler zadnji potnik ne pride na cilj.

Osnovna načela Sopotnikov

- starostnikom nudimo brezplačne prevoze do želene lokacije in nazaj v namenskem osebnem vozilu,
- starostnike spodbujamo k aktivnosti – zakaj bi čakali na pomoč drugih, če se po opravkih lahko odpravijo sami,
- sodelujemo – poleg prevoza starostnikom nudimo tudi druženje ob vožnji in pomoč pri opravkih (pomoč pri prenašanju težjih stvari, spremstvo),
- povezujemo – ljudem, ki živijo izven mestnih središč in večjih krajev, omogočamo obisk kulturnih prireditev, razstav, prijateljev v mestu, tako da zaradi lokacije bivanja niso izključeni iz kulturnega dogajanja in družabnega življenja,
- spreminjamo stanje, kjer pomoč starejšim zagotavljajo samo družinski člani – krepimo medsebojno povezovanje, zaupanje in sodelovanje.

Kako se boste lahko peljali s Sopotniki?

1. Poklicali nas boste na telefonsko številko, ki jo bomo objavili v naslednji številki,
2. Koordinatorki Ljubici, ki je že naša sodelavka, sporočili:
   - kam in kdaj želite potovati,
   - kje in kdaj vas pobere,
   - ali vas počaka in koliko časa,
   - za kdaj predvidevate povratek.

Nova razpis v začetku marca

Občina Postojna ima v lasti 285 stanovanj, od katerih se 16 oddaja kot tržna najemniška stanovanja, šest stanovanj kot bivalne enote in preostala stanovanja kot neprofitna.

Tržna najemniška stanovanja se oddaja prosto na trgu s sklenitvijo najemnine pogodbe za določen čas, stanovanja z neprofitno najemnino pa se oddajajo na podlagi razpisa, ki se ga objavi na vsakih nekaj let. Naslednji razpis je predviden v začetku marca, zato prosimo potencialne uporabnike , da pozorno spremljajo tako občinsko glasilo kot tudi občinsko spletno stran.

Skladno z zakonodajo je Občina kot najemodajalec pričela s postopki preverjanja izpolnjevanja pogojev za neprofitni najem, pri čemer ima pravico vsakih pet let od najemnika zahtevati, da predloži dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja. Če najemnik ni več upravičen do neprofitnega najema, se najemna pogodba lahko spremeni v najemno pogodbo za tržno stanovanje. V postopku je tudi preverjanje izpolnjevanja površinskih normativov v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem in možnost zamenjave stanovanj.

Zaradi problematike neplačevanja najemnine in obratovalnih stroškov najemnikov se izvajajo ukrepi in aktivnosti za izterjavo neplačanih najemnin, ki vključujejo redno vlaganje predlogov izvršbe za posamezne dolžnike, opozorila zaradi kršitve najeme pogodbe in pozive za poplačilo zapadlih obveznosti, z dolžniki, ki se odzovejo na prejeto opozorilo, pa lahko zaradi lažjega poplačila dolga sklenemo dogovor o obročnem odplačevanju.

V primeru nesodelovanja najemnika-dolžnika se kot skrajni ukrep vloži tožba za odpoved najemne pogodbe oziroma najemnega razmerja zaradi krivdnih razlogov in za izpraznitev stanovanja na podlagi verodostojnih listin.

Cvetličarna Pogrebne storitve
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,…)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,… Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrbi ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,…) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje…)

Dežurni številki 24 ur na dan:
040 850 557 - Marijan Križaj
031 363 359 - Robert Pirjevec

K & KLUN d.o.o., Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

Poslovil se je »oče« zdravstvenega doma

V 87. letu starosti je po težki bolezni v začetku leta umrl Branko Prosenak, dolgoletni direktor Zdravstvenega doma Postojna, pod čigar vodstvom je Postojna leta 1980 dobila nov, sodoben zdravstveni dom. V ožjem družinskem in prijateljskem krogu so ga na postojnskem pokopališču pokopali v januarju.

Branko Prosenak se je z rodne Štajerske v Postojno preselil v drugi polovici šestdesetih let. Sprva je kot sanitarni tehnik skrbel za precepljenost prebivalstva in za dostop do čiste vode. Bil je med najbolj aktivnimi pri Rdečem križu, za kar je dobil priznanje Zlati križ. Bil je tudi eden glavnih akterjev za uvedbo samoprispevka za financiranje infrastrukture (šol in zdravstvenega doma). V tem času je končal še višjo šolo in postal sanitarni inšpektor, kasneje pomočnik direktorja in nato direktor zdravstvenega doma oziroma takratnega zdravstvenega centra v Postojni. S pomočjo samoprispevka je v slabih dveh letih v Postojni zgradil nov zdravstveni dom. »O tem, koliko je kot sanitarni tehnik, sanitarni inšpektor, pozneje pomočnik direktorja in predvsem kot direktor zdravstvenega doma naredil za skupno dobro, pričajo nekatera, vsekakor pa preredka družbena priznanja. A tisto, kar lahko rečemo za njegovo življenjsko poslanstvo, je bilo služba drugemu, služba skupnemu dobremu. In ko je gradil zdravstveni dom, ni gradil le stavbe, temveč tudi zdravstveno stroko. Zdravstveni dom lahko živi v službi drugim, če zaposli strokovnjake. Tako je hkrati z gradnjo zdravstvenega doma enako zavzeto iskal strokovni kader, predvsem zdravnike, vsem je priskrbel tudi stanovanje," je v poslovilnem govoru poudarila prof. dr. Metoda Dodič Fikfak, predstojnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa UKC Ljubljana, nekdaj zaposlena v Zdravstvenem domu Postojna. "Ko je bil zdravstveni dom narejen, gospod Prosenak ni mogel biti več direktor. Odslužil je, žolčno so iskali in našli razlog, da ni več primeren. Dostojanstveno se je umaknil. Ob vstopu v Postojno stoji njegova modra hiša - gradil jo je transparentno in pošteno. Ni zgradil lastne hiše, zgradil pa je zdravstveni dom za vse Postojnce. Vanj je vgrajenih nešteto ur in neprespanih noči, dokazovanj, iskanja sredstev," je o pečatu, ki ga je dal Postojni, še povedala dr. Metoda Dodič Fikfak.

S hvaležnostjo se ga bodo spominjali tudi v Zdravstvenem domu Postojna. »Na račun njegove predanosti in odgovornosti smo se zaposleni leta 1980 preselili v nove prostore, ki so mu bili vsa nadaljnja leta v ponos,« so zapisali.

ZAHVALA ob smrti Milojke Mozetič

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a spomin nate, Duška,
bo vedno ostal.

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše drage žene, mame, hčerke, babice in tašče Milojke Mozetič iz Studenega 62 pri Postojni se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in sodelavcem podjetja Kovod Postojna za izrečena sožalja, stiske rok in tolažilne besede.
Zahvala tudi pogrebnim storitvam podjetja K&Klun d.o.o., gospodu Križaju in vokalni skupini Goldinar ter duhovnikoma g. Ervinu Mozetiču in g. Zdenku Štruklju za opravljen obred.
Posebna zahvala gre njeni osebni zdravnici ga. dr. Magdi Čeč Doles, patronažni sestri ga. Darinki Zbačnik in onkologinji ga. dr. Mojci Unk za dolgotrajno zdravljenje.
Hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakor koli pomagali, pa vas nismo posebej imenovali in vsem, ki ste bili z nami ob njenem slovesu ter jo pospremili k zadnjemu počitku.

Hvala vsem skupaj in vsakemu posebej.

Žalujoči vsi njeni

Občina Postojna objavlja
JAVNI RAZPIS

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV V JAVNEM INTERESU NA PODROČJU ŠPORTA V OBČINI POSTOJNA V LETU 2018

Predmet razpisa je sofinanciranje izvajalcev športnih programov po področjih do naslednjih višin:

- PROGRAMI PROSTOČASNE ŠPORTNE VZGOJE OTROK IN MLADINE v vrednosti **35.000,00 EUR**
- PROGRAMI ŠPORTNE VZGOJE OTROK IN MLADINE, USMERJENIH V KAKOVOSTNI IN VRHUNSKI ŠPORT v vrednosti **143.000,00 EUR,**
- PROGRAMI KAKOVOSTNEGA IN VRHUNSKEGA ŠPORTA v vrednosti **15.000,00 EUR,**
- PROGRAMI ŠPORTA INVALIDOV, ŠPORTNE REKREACIJE v vrednosti **11.500,00 EUR,**
- PROGRAMI RAZVOJNIH STROKOVNIH NALOG V ŠPORTU v vrednosti **26.000,00 EUR**,
- SREDSTVA ZA DELOVANJE DRUŠTEV v vrednosti **4.500,00 EUR**

Vrednost razpisa znaša 235.000,00 EUR.

Na razpisu lahko sodelujejo izvajalci športne dejavnosti v občini Postojna, in sicer:

- športna društva in športna zveza, ki so registrirani v RS,
- zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, ki izvajajo športne programe določene z LPŠ,
- pravne osebe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti v športu v RS,
- samostojni podjetniki posamezniki, ki so registrirani za opravljanje dejavnosti v športu v RS,
- ustanove, ki so ustanovljene za splošno koristen namen na področju športa, v skladu z zakonom, ki ureja ustanove in
- zasebni športni delavci.

Prijava na javni razpis mora biti izdelana izključno na obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije. Prijavitelj, ki prijavlja več programov, mora za vsak posamičen program izpolniti ločen obrazec. Prijava mora vsebovati vse zahtevane priloge in dokazila, ki so navedena v razpisnem obrazcu. Obrazci morajo biti izpolnjeni v slovenskem jeziku in praviloma natipkani.

Razpisno dokumentacijo, ki je v celoti objavljena na spletni strani Občine Postojna, lahko zainteresirani prijavitelji v razpisnem roku natisnejo s spletne strani Občine Postojna (www.postojna.si) ali dvignejo v sprejemno-informacijski pisarni Občine Postojna.

Prijave z razpisno dokumentacijo je potrebno poslati na naslov: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna ali oddati v sprejemno-informacijski pisarni Občine Postojna v času uradnih ur najkasneje do vključno 12. 2. 2018 ali tega dne oddati priporočeno na pošti.

Vloga mora biti oddana v zaprti ovojnici, na kateri mora biti prilepljen izpolnjen obrazec za pisemsko ovojnico, ki se nahaja na koncu razpisne dokumentacije, oziroma mora biti na ovojnici oznaka »Ne odpiraj« in jasno razvidni podatki o nazivu javnega razpisa ter nazivu in naslovu izvajalca.

Ovojnica, ki ne bo označena skladno s prejšnjim odstavkom, bo vrnjena vlagatelju.

Oddaja vloge pomeni, da se prijavitelj strinja z vsemi pogoji in merili razpisa.

Odpiranje vlog bo predvidoma 14. 2. 2018 in ne bo javno. Pravočasne in popolne prijave bodo ovrednotene v skladu z Odlokom o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Postojna.

Postopek javnega razpisa vodi strokovna komisija, ki jo imenuje župan. Komisija na podlagi pogojev in meril pripravi predlog izbire in sofinanciranja v skladu z določbami meril.

Na podlagi odločitve komisije izda direktor občinske uprave odločbo o izbiri ter obsegu sofinanciranja ali o zavrnitvi sofinanciranja programa/področja LPŠ. Odločba o izbiri je podlaga za sklenitev pogodbe o sofinanciranju izvajanja LPŠ.

Vlagatelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najkasneje v 60-tih dneh od izteka zaključka objave razpisa.

Rezultati javnega razpisa bodo po zaključku postopka javnega razpisa objavljeni na spletni strani Občine Postojna (www.postojna.si).

Dodatne informacije in pojasnila lahko zainteresirani dobijo na Občini Postojna v času uradnih ur: Bernarda Lenarčič, tel. št.: 05 72 80 700 ali po e-pošti bernarda.lenarcic@postojna.si.

komus
Pogrebne storitve

V težkih trenutkih žalovanja, ob izgubi najbližjega,
smo Vam v pomoč s prijazno besedo in celostno organizacijo zadnjega slovesa.

NUDIMO VAM
POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

~ Ureditev dokumentacije, prevoz in ureditev pokojnika doma in v tujini
~ Izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
~ Klasični in žarni pogrebi, upepelitev in poslovitev pred upepelitvijo
~ Raztros pepela na pokopališču ali drugje, ekshumacija
~ Žalno cvetje, objava osmrtnic
~ Organizacija pogrebne svečanosti
~ Prodaja pogrebne opreme
~ Pevci, trobentač, pogrebni moštvo
~ Poslovilni govor

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **25% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE:

KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna

Dežurna št. : **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Joga in zdravje

promocijsko sporočilo

Vse sodobne civilizacijske bolezni so v porastu! Ljudje smo vglavnem precej lahkomiselni glede načina življenja. Ko pa nas kaj doleti, takrat se začne naš propad, trpljenje, takrat bi naredili vse, da ozdravimo. Na srečo imamo visoko razvito medicino in farmacijo, ki nam do določene mere lahko pomagata, žal pogosto s stranskimi učinki in vprašljivimi rezultati. Torej, dokler smo zdravi, smo pogumni, brezbrižni, včasih celo ponosni na svoje lahkomiselno življenje. Potem pa lahko pride trenutek streznitve. V luči povedanega je smiseln zdrav način življenja. Ljudje pogosto razmišljamo in sanjamo o lahki in hitri poti do zdravja in mladostnosti. Dejstvo pa je, da si je zdravje potrebno zaslužiti. Torej, moder način življenja in tehnike, ki nam pomagajo čistiti, razbremenjevati, krepiti različne telesne sisteme, so odgovor na omenjeno problematiko.

Sistem Joga v vsakdanjem življenju, ki se že skoraj trideset let uspešno izvaja v Sloveniji, nudi tehnike, ki nam pomagajo razstrupljati in krepiti organizem, kar predstavlja izjemno preventivo pred različnimi boleznimi. Velikega pomena so hatha joga pristopi, ki predvsem s pomočjo vode in zraka čistijo telo od najbolj grobih do najbolj subtilnih nivojev. Telesne tehnike ali asane, blago, vendar intenzivno delujejo na sklepe, mišice, hrbtenico, organe, žleze, živčni sistem, tkiva. Dihalne tehnike ali pranajame čistijo najrazličnejše telesne, energetske in mentalne sisteme ter jih energizirajo – predstavljajo najboljšo preventivo proti boleznim. Stres predstavlja enega pomembnejših dejavnikov za nastanek bolezni in bistveno vpliva na zniževanje energetskega stanja; globinsko sproščanje (joga nidra) je odlično zdravilo proti stresu. Satsang, edinstvena tehnika joge, spontano v nas prebuja modrost, ki predstavlja največjo pomoč. Vsa ta kombinacija pristopov ima varen, učinkovit in zanesljiv učinek tako na preprečevanju bolezni, kot tudi pomoči pri zdravljenju. Vse te tehnike so primerne za vsakogar ne glede na starost, bolezensko stanje in telesni ustroj, joga učitelj jih tudi prilagaja individualnim potrebam.

Naredimo nekaj zase, ne prepustimo se slepo usodi, vzemimo dragoceno življenje v svoje roke! Nikoli ni prepozno in odveč, če naredimo nekaj pametnega za svoje zdravje in seveda za svojo srečo! *dr. Danilo Kosi, prof.*

OPTIKANADOH
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

- hitra izdelava in montaža korekcijskih očal
- sončna očala in sončna očala z dioptrijo
- kontaktne leče
- pripomočki za nego očal in leč

Tržaška cesta 8, 6230 Postojna
05 72 62 137
www.optikanadoh.com

Očesni pregledi

Očesni pregledi v lastni ambulanti vsak četrtek **od 18. ure dalje**.

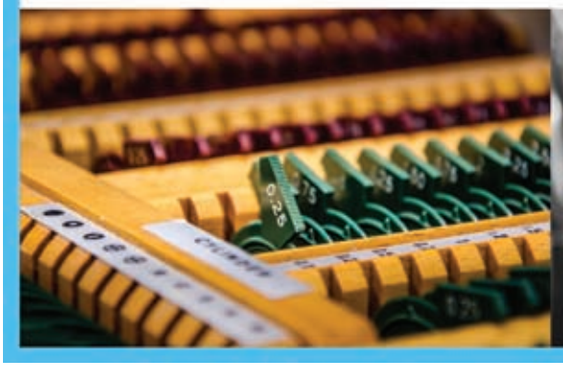
Preglede opravlja **dr. Emil Oblak**, optometrist.

Datumi naslednjih pregledov:
25. 1. 2018
1. 2. 2018
15. 2. 2018
22. 2. 2018

Na pregled se lahko naročite na telefonski številki, neposredno v Optiki Nadoh ali preko spletne strani.

Obdelava in montaža stekel potekata v lastni delavnici, s čimer vam zagotovimo hitro in kakovostno izdelavo korekcijskih očal.

NOVO: Korekcijski okvirji znamke Versace.

Vse za vašo pisarno na enem mestu!

OBRAZCI, REGISTRATORJI, FOTOKOPIRNI PAPIRJI, PISALA, BIRO OPREMA TER

KARTUŠE IN TONERJI

PO UGODNIH CENAH!

(originalni in obnovljeni)

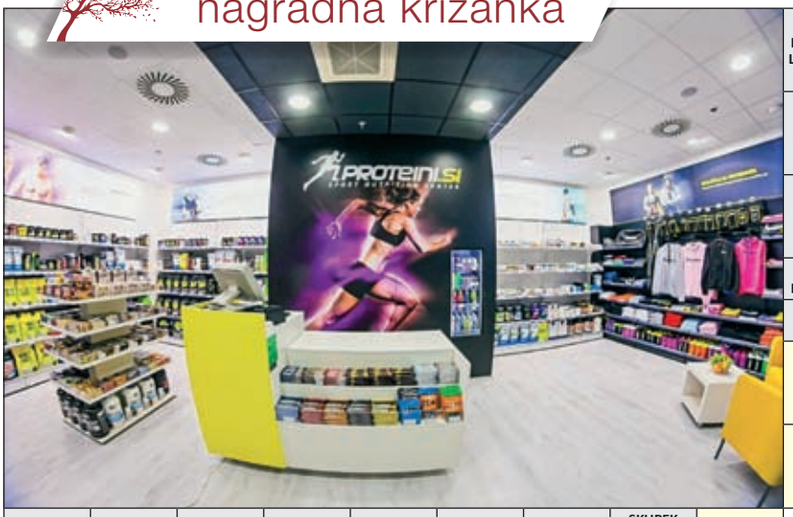

Papirnica SCRIPTA
K·O·C·K·A
Cankarjeva 6, POSTOJNA, TEL.: 05 7202 500, FAX: 05 7202 501

ČRNOBELO IN BARVNO TISKANJE

iz USB ključev, pomnilniških kartic, CD/DVD-jev...

nagradna križanka

									DIVJA ALI VRTNA RASTLINA S SULIČASTIMI LISTI IN RAZNOBARVNIMI CVETI, IRIS		OČKA, ATI (NAR. KOROŠKO)	AZIJSKO VOZILO ZA PREVOZ POTNIKOV	KEMIJSKI SIMBOL ZA AMERICIJ	GLASBENIK NA TOLKALIH	SLOVENSKI PESNIK (JOŽE)	IGRA NA SREČO	TURŠKI VELIKAŠ
									MATEMATIČNA KRIVULJA, STOŽNICA								
									POMENOSLOVEC								
									REKLO, PREGOVOR				SRB. IGRALEC ŽIVOJINOVIĆ				
									TELESNA OKVARA				GL. MESTO TURČIJE				
																	BIBLIJSKI OČAK
											SMUČARKA BUCIK				GRŠKA ČRKA		
											OBSEŽNO LEPOSLOVNO DELO V PROZI				POLJSKI GLODAVEC		
AVTOR: MATEJ MISLEJ	KAČJI GLAS	ŽIVILSKA INDUSTRIJA V KAMNIKU	ŽIVLJENJSKA SILA, VITALNOST	POPOLNO UJEMANJE	OBNOVA, POPRAVILO	NARAVA, ČUD	SKUPEK					SL.NOGOMETAŠ (RENE)					
							OREL V NEMŠKIH GRBIH					SEKIRA ZA PODIRANJE DREVES					
AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA														ŽELEZOV OKSID			
														SLOVENSKA HUMORISTKA			
POTOVALNI NAČRT									PREBIVALEC AMERIKE								
									GORNJI DEL ROKE								
LADJA Z DVOJNIM TRUPOM										KRAJ PRI GORNJI RADGONI						KDOR IŠČE	PREDMET STARINSKE VREDNOSTI, ANTIKVA
										RADIJ							
ATENSKI PLEMIČ, KI JE LETA 630 PR. N. ŠT. HOTEL ZAVLADATI ATENAM	STARA MERA ZA VINO						MESTO V BOLGARIJI OB Č. MORJU						POLIFEMOV TEKMEC				
	MAJHNA KAPA	TRDA ŽLAHTNA KOVINA (Ir)					LOJNA BULA						MAVRAH (NAR.)				
						VRSTA ŽITA					INTEGRIRANO VEZJE				KRATICA ZA 'STAREJŠI'		
						DRŽAVA V AZIJI					EDEN OD ČUTOV				SKANDINAVSKI NAROD		
GRŠKI FILOZOF										KDOR ČUVA OTROKE							
										MAČKA (LJUBK.)							
AMERIŠKI IGRALEC (BRAD)					MARKO ELSNER			STAR CITROENOV AVTO				REČ, PREDMET					
					VELIKA KAČA, UDAV			RIMSKI POZDRAV				DANSKI OTOK					
13. IN 15. DAN V RIMSKEM KOLEDARJU				ROPARSKA MORSKA RIBA									AVTOMOBILSKI ŠPORT				
				RIHARD JAKOPIČ									EVROPSKA UNIJA				
JUŽNO DREVO Z RUMENIMI SADOVI											NIZOZEMSKO UNIVERZITETNO MESTO						
OTOK ČAROVNICE KIRKE						AROMATIČNA ZDRAVILNA RASTLINA					SUHA ŽENSKA						

Proteini.si je najbolj prepoznavna blagovna znamka na področju športne prehrane in dodatkov, izdelkov za hujšanje in za zdrav ter športen način življenja. Vabljeni v Protieni.si Shop Postojna (v Mercator centru v Postojni, na Tržaški 59).

Proteini.si Shop Postojna podarja tri nagrade:

1. nagrada: **Battery burner;**
2. nagrada: **Olimp omega 3;**
3. nagrada: **Battery vitamini in minerali.**

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 5. februarja**. Med pravilnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci decembrske številke so:

1. nagrado (tri vstopnice za prireditev v KD Postojna – po izbiri nagrajenke) prejme **ASTA BRUMEN**, Rožna ulica 6, 6230 Postojna;
2. nagrado (tri vstopnice za prireditev v KD Postojna – po izbiri nagrajenca) prejme **NEVENKA VERBIČ**, Rakitnik 32 a, 6258 Prestranek;
3. nagrado (ena vstopnica za prireditev v KD Postojna – po izbiri nagrajenca) prejme **IRENA ZGONC**, Hrašče 69 a, 6230 Postojna.

Nagrajenci bodo nagrade prevzeli v Kulturnem domu Postojna.

Sveti Jernej

Razvaline cerkve sv. Jerneja stojijo na samem, nad cesto, ki pelje iz Zagona v Podguro. Od Zagona do razvalin je po regionalni cesti najprej dobrih dvesto metrov poti, nato pa se z nje odcepi gozdna pot v Zagonsko gmajno in po stotih metrih, na rahlo dvignjenem svetu – kot na mrtvi straži – stojijo ostanki cerkve.

Domačini vedo povedati, da se je začela jeseni 1944 nemška vojska iz *Podgure* premikati proti Postojni. Takrat so na cerkev vrgli bombo, ki je poškodovala predvsem njeno notranjost. Po končani vojni cerkve niso obnovili, so pa iz nje odnesli kip sv. Jerneja ter ga postavili na oltar v cerkvici sv. Notburge in ga tako tudi ohranili. Cerkev sv. Jerneja je polagoma najedal zob časa, prepuščena je bila propadu. Kljub temu imajo Zagonci sv. Jerneja še vedno za svojega »patrona« in ga še vedno tudi praznujejo.

Cerkev sv. Jerneja je bila še v začetku 20. stoletja podružnica hrenoviške župnije. V tipkopisni kroniki župnije njen avtor, kurat Franc Rupnik, omenja, da so leta 1925 Zagonci na knezonadškofijski ordinariat v Gorici naslovili prošnjo, v kateri so zapisali: »Ponižno prosimo, da bi se izločili iz župnije Hrenovice in priklopili v župnijo Postojna.« Med glavnimi razlogi, ki so narekovali prošnjo, so izpostavili dejstvo, da vaški otroci šolo in verouk obiskujejo v Postojni, zaradi česar pridejo z duhovniki iz Hrenovic le redko v stik oziroma jih komaj poznajo. Med drugim tudi upravno sodijo pod Postojno in je od Zagona do župne cerkve v Hrenovicah uro in četrt hoda, dodatno pa to pot ovira in prehodnost večkrat tudi onemogoči Nanoščica, ki ob večjem deževju močno naraste in poplavi vse poti. Prošnja je iz ordinariata nato romala k župniku v Hrenovice, za mnenje so zaprosili tudi dekana v Postojni, nakar je »stolni goriški kapitel odločil, da se naj dekan v Postojni in župnik v Hrenovicah popolnoma sporazumeta,« je še zapisal Rupnik. Zaključil je z besedami: »Na ordinariatu v Gorici ni nobene listine in nobenega dopisa več o tej zadevi. O ločitvi Zagona od Hrenovic in o priklopitvi k Postojni ni bil izdan noben uraden škofov odlok.«

Sveti Jernej ali Bartolomej je bil eden od dvanajstih apostolov. Rodil se je približno na začetku našega štetja, verjetno v Kani Galilejski, umrl pa je menda v Armeniji. Tam ga je doletela mučeniška smrt – še živemu so odrli kožo in ga obrnjenega z glavo navzdol križali. V preteklosti je bil apostol Jernej v Sloveniji zelo priljubljen, zato se po njem imenuje veliko krajev in mu je posvečenih veliko cerkva.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Valter Peternel.

Sveti Jernej v letu 1974

V spomeniškem elaboratu, ki so ga leta 1965 pripravili sodelavci takratnega novogoriškega zavoda za spomeniško varstvo, lahko preberemo, da je (ne glede na stanje podružnične cerkve sv. Jerneja, »ki kaže cerkev v ruševini«) »stavba razvojno zanimiva in bi jo bilo vredno obnoviti«. Žal se to ni zgodilo. Nasprotno. **Naključnega obiskovalca danes spomni na nekdanjo cerkev, ki sta jo obdajala cerkvena ograda s kamnoseško izdelanim vhodom in pokopališče, le skromno ohranjeno zidovje.**

Ob podobah na fotografijah, posnetih leta 1965 (hranijo jih v novogoriškem zavodu), se je po zaslugi Velikootočana Alfonza Milharčiča ohranila še njena skoraj desetletje mlajša podoba. To danes predstavljamo v rubriki Nostalgija. **Na Milharčičevi fotografiji iz leta 1974 večji del njene zahodne fasade in predvsem njen vhod že močno prerašča grmovje, zobu časa pa še vedno kljubuje zvonik na preslico s tremi linami. Te so nekdaj zapolnjevali zvonovi, pa so jih v vojne namene zasegli že Italijani.**

V pravilno orientirani cerkvi sta si nekoč od vzhoda proti zahodu sledila tristrano zaključen prezbiterij in enako široka ladja. Po izrazito plastno kamnito pozidani severni steni, ki je leta 1965 še stala, so odgovorni konservatorji zavoda sklepali, da je bila ladja starejša od prezbiterija. Prvotna cerkev naj bi datirala v 15. stoletje, letnica 1622 na kamnitem portalu pa je izpričevala, da je bila prejšnja gotska cerkev ta čas predelana.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Alfonz Milharčič.